

Møte onsdag den 22. april 2009 kl. 10

President: Eirin Faldet

Dagsorden (nr. 71):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime

Presidenten: Representantene Åslaug Haga, Karita Bekkemellem, Torfinn Opheim, Kari Lise Holmberg og Øystein Djupedal, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Fra Høyres stortingsgruppe foreligger søknad om sykepermisjon for representanten Finn Martin Vallersnes fra og med 22. april og inntil videre.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Siri A. Meling, innkalles for å møte i permisjonstiden.
3. Siri A. Meling innvelges i Lagtinget for den tid hun møter for representanten Finn Martin Vallersnes.

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges to settepresidenter for Stortingets møter i dag og i morgen – og anser det som vedtatt.

Presidenten foreslår Sigvald Oppebøen Hansen og Gunn Olsen. – Andre forslag foreligger ikke, og Sigvald Oppebøen Hansen og Gunn Olsen anses enstemmig valgt som settepresidenter for dagens og morgendagens møter.

Statsråd Kristin Halvorsen overbrakte 9 kgl. proposisjoner (se under Referat torsdag den 23. april).

Presidenten: Representanten Torbjørn Hansen vil framsette et representantforslag.

Torbjørn Hansen (H) [10:04:03]: Jeg vil på vegne av representantene Jan Tore Sanner, Gunnar Gundersen og meg selv fremme forslag om avvikling av Aker Holding slik at staten blir direkte aksjonær i Aker Solutions.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Fra statsministerens kontor foreligger følgende brev til Stortinget, datert 3. april 2009:

«I statsråd for H.M. Kongen holdt på Oslo slott 3. april 2009 kl. 11.00 er bestemt:

Statsministerens kontor

Statssekretær Kari Henriksen gis avskjed i nåde fra stillingen som statssekretær for statsråd Bjarne Håkon Hanssen i Helse- og omsorgsdepartementet.»

Presidenten foreslår at dette brevet vedlegges protokollen – og anser det som vedtatt.

Sak nr. 1 [10:04:52]

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at følgende statsråder vil møte til muntlig spørretime:

- statsråd Kristin Halvorsen
- statsråd Magnhild Meltveit Kleppa
- statsråd Erik Solheim

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Per-Willy Amundsen.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:05:45]: Jeg vil benytte denne anledningen til å kondolere Regjeringen med en svært mørk og dyster rekord: Aldri har kommuneøkonomien i Norge vært verre. Og det er ikke noe som Fremskrittspartiet sier, det er noe Statistisk sentralbyrå slår fast: Det er et faktum at man for første gang i historien etter at man begynte å måle driftsresultat i norske kommuner, er i en situasjon hvor det er negativt. Da nytter det lite å snakke om å satse på eldreomsorg, snakke om å bygge nye skoler, snakke om å satse på barnehager eller barnevern, eller integrering, for den saks skyld, når det er kommunene som må levere disse tjenestene, og denne regjeringen ikke setter norske kommuner i stand til å gjøre det.

Kommunene er grunnmuren i det norske velferdssamfunnet. Vi får daglig tilbakemeldinger fra våre egne lokalpolitikere som fortviler over situasjonen der ute. Det er altså en regjering med flertall i Stortinget som har gjennomført en politikk stikk i strid med det man hevdet i valgkampen i 2005, nemlig at man skulle satse på kommuneøkonomi og gjenopprette gode tilstander i norske kommuner. – Det stikk motsatte er altså tilfellet.

Så mitt spørsmål til statsråd Magnhild Meltveit Kleppa er følgende: Har Regjeringen gitt opp? Har den innsett at den ikke klarer å oppfylle sine valgløfter fra 2005? Har den kastet kortene?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:07:50]: Lat meg først få takka for medkjensla. Lat meg deretter få understreka at viss vi skal sjå einssidig på det som er netto driftsresultat frå hausten 2008, ser biletet mørkt ut. Men det er faktisk nokre andre tal som òg tel, f.eks. det faktum at kommunane er tilførte 30 milliardar kr – det er då justert for alt det skal justerast for. Og dei tala som eg no viser til, er ikkje Regjeringa sine tal, men det er Statistisk sentralbyrå sine egne tal: Det er altså mellom 30 000 og 35 000 nye årsverk.

Det er mogleg det provoserer Per-Willy Amundsen, men eg må få lov til å seia at eg er glad for å tilhøyra ei

regjering som satsar på fellesskapen, som satsar på kommuneøkonomien. Så er det ingen tvil om at 2008 var eit krevjande år. Det er heller ingen tvil om at det er uløyste oppgåver i kommunane, både no i 2009 og i påfølgjande år. Men det kan heller ikkje vera tvil om at det er ei betydeleg forbetring på vesentlege område – f.eks. 12 500 nye årsverk på plass i pleie- og omsorgssektoren og 37 500 nye barnehageplassar.

Eg er audmjuk overfor den situasjonen kommunane står i no i 2009. 2008 var eit spesielt år. Eg skal koma tilbake til det viss Amundsen gjev meg høve til det.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:09:59]: Vi hører stadig at Regjeringen kommer tilbake til disse tallene sine og refererer til hvor mye mer penger man har brukt på kommunesektoren – 30 milliarder kr osv. Men problemstillingen er jo at man ikke øker overføringene til kommunene når kostnadene øker mer enn inntektene. Det er jo der problemstillingen ligger, og det er derfor vi havner på et negativt driftsresultat for norske kommuner.

Vi vet jo at for å kunne vedlikeholde norske skoler og vedlikeholde omsorgsinstitusjoner der ute i norske kommuner, er det nødvendig å ha et årlig nivå på ca. 3 pst. netto driftsresultat. Vi er veldig langt unna det. Hvordan i all verden skal statsråden klare å rette opp det enorme etterslepet vi har på vedlikehold av offentlige bygninger i norske kommuner? Har hun i det hele tatt noen idé om det?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:11:02]: Svaret er ja. Eg har ein heilt klar idé om det.

Lat meg berre seia fyrst når det gjeld 2008: Kvifor blei 2008 eit ekstra krevjande år? Det er jo fordi kostnadsveksten vart større enn både regjering og storting hadde føreset. Det er òg nokre som har vore utsette for børstap. Det tilseier altså at i sum blir nok driftsresultatet positivt, men det er fordi Oslo og fylkeskommunane dreg talet opp. Det er veldig mange kommunar som har eit negativt resultat, men det er jo fordi dei har satsa på nye årsverk og på nye barnehageplassar, og på mykje anna som er høgst nødvendig i kommunane.

Svaret frå Regjeringa er altså retta fyrst mot manglande skatteinnngang, så mot frie inntekter, som vi kom med allereie i januar, så mot tiltakspakka, og så mot kommuneproposisjonen, med ytterlegare nye frie inntekter i 2010.

Presidenten: Det blir fire oppfølgingsspørsmål – først Bent Høie.

Bent Høie (H) [10:12:24]: Det er ikke tilfellet at det er 2008 som er unntaksåret. Det er 2006 som er unntaksåret. Det er det eneste året Regjeringen har innfridd løftene når det gjelder kommuneøkonomien. Alle årene etterpå har kommuneøkonomien vært under det måltallet som alle regjeringer har vært enige om, nemlig 3 pst.

3 pst. er ikke det eneste tallet, som statsråden er inne på, men det er det tallet som Regjeringen og Teknisk beredningsutvalg er enige om er det tallet som klarest gir ut-

trykk for den økonomiske situasjonen i kommunene. Det tallet er nå på minus for første gang. Senterpartiet har tre rekorder når det gjelder kommuneøkonomi. Det er rekorden fra 1999, med det dårligste kommuneopplegget noensinne. Det er rekorden fra nå, 2009, med det dårligste resultatet i kommunesektoren noensinne, og det er rekorden i selvskrut – at de jobber for en bedre kommuneøkonomi, når de i realiteten gjør det stikk motsatte.

Mener statsråden at Regjeringen har innfridd sitt løfte om en flerårig opptrappingsplan for kommuneøkonomien, når kommuneøkonomien nå er den dårligste noensinne?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:13:30]: Eg ynskjer ikkje å ta opp nokon kamp når det gjeld sjølvskrut, men eg må jo seia at eg er ikkje direkte imponert over representanten Høie sitt minne, for det var faktisk ein periode før denne regjeringa overtok. 30 milliardar kr utgjer i alle fall ein forskjell ute i kommunane. Mellom 30 000 og 35 000 nye årsverk utgjer ein svær forskjell.

Så er det framleis uløyste oppgåver innanfor skule, helse og omsorg og på andre område i kommunane, difor framleis opptrapping både av dei frie inntektene og av andre inntekter som kommunane treng for å løysa desse oppgåvene.

Så til opptrappingsplanen. Eg meiner å hugsa at KS i si tid bad om ca. 20 milliardar kr for denne perioden. Dei har fått 30, og kommunane fekk ei solid opptrapping allereie fyrste året denne regjeringa overtok: 5,7 milliardar kr. Du store min kor det vart godt motteke i kommunane!

Presidenten: Åge Starheim – til oppfølgingsspørsmål.

Åge Starheim (FrP) [10:14:48]: Eg registrerer at statsråden gjentek seg sjølv gong på gong med desse 30 milliardane. Det som statsråden ikkje ønskjer å snakke så mykje om, er kostnadsauken som har vore i den tida.

Derimot har Sogn og Fjordane Arbeidarparti innsett bløffen til Regjeringa. På fylkesårsmøtet til Sogn og Fjordane Arbeidarparti for kort tid sidan vedtok dei ein resolusjon som eg antek ligg på statsråden sitt bord, der dei bl.a. seier:

«Det vert i dag ikkje fullt ut teke høgde for lønsauke og auka pensjonskostnader. Dette fører ofte til direkte nedskjæringar i tenestetilbodet i kommunane, spesielt innan dei to største sektorane skule og helse.»

Mitt spørsmål til statsråden er då: Tek Arbeidarpartiet feil? Er det ikkje sant det som står i resolusjonen frå Sogn og Fjordane Arbeidarparti?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:15:51]: Når eg gjentek desse to tala, er det fordi det synest å vera vanskeleg å få heile Stortinget med på at det faktisk er SSB-tal som fortel om mellom 30 000 og 35 000 nye årsverk. Det er stor forskjell på det og mellom 5 000 og 10 000 i førre periode. Likeins med desse 30 milliardane: Poenget er jo at vi må vita at det har skjedd noko på desse fire åra.

Så er eg den fyrste til å erkjenne at eg for det eine eigentleg er imponert over det kommunane har fått til på desse åra, og for det andre at her er uløyste oppgåver. Det

trur eg at eg allereie har vore inne på. Når det gjeld lønns- og pensjonskostnader, er dei høgare enn det som vart lagt til grunn i budsjettet for 2008 og inn i 2009. Men det er altså justeringar på både lønn og pensjon òg i 2009.

Presidenten: Bjørg Tørresdal – til oppfølgingsspørsmål.

Bjørg Tørresdal (KrF) [10:17:00]: Kristelig Folkeparti ønsker å vri denne debatten fra en krangel om tall til et fokus på kvalitet i tjenestene. Det er det som er viktig for folk i norske kommuner.

Det kom en samhandlingsreform. Helseministeren har sagt at en gjennom en samhandlingsreform skal bedre primærhelsetjenesten i kommunene – fastlegeordningen, omsorgstjenestene for dem som er syke og trenger et tilbud i sin kommune. Det hilser Kristelig Folkeparti velkommen. Men vi er litt bekymret for at samhandlingsreformen er utsatt, det gjelder både framleggelsen i Stortinget og at selve reformen er utsatt til 2012.

Det som ikke kan utsettes, er forarbeidet i kommunene. Her er spørsmålet til kommunalministeren: Vil Regjeringen sørge for at kommunene blir satt i stand til dette – at man styrker kommunehelsetjenesten, fastlegeordningen og kompetansebyggingen i kommunene, sånn at man står forberedt til å gi et bedre helsetilbud i norske kommuner fra 2012?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:18:00]: Regjeringa har som mål at vi både skal ha meir helsetenester, betre helsetenester og tidlegare behandling nær der folk bur – difor forslag om ei ny reform. Så synest eg det er bra at det er så store forventningar til denne reforma at ho allereie er ynskt framlagd. Men når det gjeld desse ulike elementa som representanten Tørresdal no reknar opp, synest eg at det er nødvendig å ta seg tid, nettopp for at reforma skal vera godt førebudd når ho blir presentert for Stortinget, slik at ein har eit godt grunnlag for vedtak der.

På spørsmålet om kommunane blir sette i stand til dette, er svaret ja. Det er ein heilt klar føresetnad at kommunane både når det gjeld midlar og på andre område her, må setjast godt i stand viss vi skal lukkast med denne reforma.

Presidenten: Vera Lysklætt – til oppfølgingsspørsmål.

Vera Lysklætt (V) [10:19:16]: Denne regjeringen har gitt kommunene et inntektsløft – ja. Men den har gitt kommunene et enda større kostnadsløft. En historisk sjanse til å gjenopprette en balanse i kommuneøkonomien er skuset bort gjennom et ensidig fokus på økte inntekter. Imens har lønns- og pensjonsutgiftene økt og effektiviseringen stoppet opp.

En samlet opposisjon bad Regjeringen om å ta med også utgiftsutjevningen da det skulle vedtas nytt inntektsystem for kommunene i fjor. Men nei, også da var det bare inntektsiden som var interessant. Først neste år blir utgiftene et tema. Innen den tid vil vi se en dramatisk nedgang i skatteinngangen til kommunene. Er statsrådets svar

å fortsette å løfte utgiftene til kommunene, eller å sette mer trykk på effektivisering?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:20:12]: Lat meg seia at når det gjeld lønn og pensjon, har kommunane sjølve bedt om å få ansvar for akkurat det, få ansvar for lønnsoppgjret. Vi ser då konsekvensane av eit dyrt lønnsoppgjret i 2009.

Eg må be om unnskyldning for det, men eg kan ikkje akseptera ei framstilling der vi fortset å velte nye kostnader over på kommunane. Vi har veldig god dialog med KS gjennom konsultasjonsordninga fire gonger i året, der vi snakkar om nye oppgåver, der vi snakkar om midlar som skal til, der vi snakkar om eksisterande oppgåver som har medført meirkostnader, og der vi kjem med justeringar av og til i revidert budsjett, i alle fall i statsbudsjettet og òg i kommuneproposisjonen.

Så var det ikkje slik at utgiftsutjamning ikkje var interessant i samband med eit nytt inntektssystem. Det var tvert imot slik at det kjem ein stor og på dette tidspunktet ukjend faktor inn i 2011, nemleg barnehagane. Difor vart det ei utsetjing for å få eit så godt grunnlag som mogleg på den sida.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Torbjørn Hansen (H) [10:21:39]: Jeg har et spørsmål til finansministeren. Hun har ansvar for felleskassen og Pensjonsfondet. Jeg vil spørre henne om Aker-saken.

Sett bort fra enkelte anonyme uttalelser til pressen om at Arbeiderpartiet har håndtert denne saken helt på egen hånd, har vi hørt lite fra andre regjeringsmedlemmer i denne saken. Finansministeren har derimot reist en debatt om såkalt aktiv forvaltning av Statens pensjonsfond. Slike investeringer har som kjent medført betydelige tap, også store tap i enkeltelskap.

I den sammenheng er det jo nærliggende å peke på at Regjeringen selv praktiserer en ganske tvilsom form for aktiv forvaltning gjennom sine direkte oppkjøp på børsen. Ett eksempel er utbetalingen av 5 milliarder kr fra vår felles pensjonskasse til Aker i 2007 for å kjøpe aksjer i Aker Holding. Ikke bare økte olje- og gasseksponeringen, men investeringen skjedde under meget spesielle omstendigheter. Staten gikk inn med penger til en nær politisk støttespiller til Arbeiderpartiet. Staten investerte 5 milliarder kr, bevisst gjort uten økonomisk kvalitetssikring. Staten gikk inn på fundamentalt andre betingelser enn det de private investorene gjorde. Staten gikk inn i et holdingselskap, hvor man er gissel og i realiteten stemmekveg for hovedaksjonæren. Staten fikk en aksjonæravtale full av juridiske hull, og statens oppfølging i Aker Holdings styre har ikke bidratt til å forsvare verdiene som er investert.

Jeg synes det ble noe lettvtint med Arbeiderpartiets krigserklæring mot Kjell Inge Røkke og Aker i påsken. Er finansministeren enig med Høyre i at Aker Holding-investeringen ikke akkurat representerer pionervirksomhet hva gjelder forvaltning av felleskassen?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:23:27]: Jeg tror jeg først må gratulere representanten Hansen med en forholdsvis kreativ innfallsvinkel for å prøve å få meg til å ta ansvar for det som er næringsministerens konstitusjonelle ansvar overfor Stortinget. Og all henvisning til denne saken da staten gikk inn på eiersiden i dette selskapet, er lagt fram for Stortinget. Aksjonæravtalen er lagt fram, og Stortinget var fullt klar over hva man da gikk inn på. Og detaljer om avtalen og de avveiningene som ble gjort da, er det næringsministeren som svarer på overfor Stortinget. Jeg regner med at det også blir høring i denne saken, og at representanten Hansen får mulighet til å komme tilbake til dette.

Det jeg har lyst til å understreke, og som har vært Regjeringens oppfatning og håndtering av denne saken etterpå, er at vi er avhengig av å ha ryddige forhold i norsk næringsliv og i de selskapene der staten går inn. Og ryddige forhold dreier seg om at alle aksjonærer skal ha tilgang på samme informasjon og behandles likt. Og det dreier seg om at man er sikker på at transaksjoner som foregår, er verdsatt riktig. Det er det denne saken nå dreier seg om.

Torbjørn Hansen (H) [10:24:44]: Jeg synes denne saken dreier seg om et par andre ting også. Jeg synes det er graverende at Regjeringen gir en politisk støttespiller milliardutbetalinger, mens alle andre bedriftseiere i dette landet må betale økt skatt.

I Finansavisen i dag står det en ny oppsiktsvekkende sak om samrøret mellom Regjeringen og Røkke. Der påstås det et Regjeringen ville gi Aker et nytt og spesialdesignet skattefritak dersom Aker-formuen ble plassert i en stiftelse. Det skulle bli en sosialdemokratisk tenketank etter mønster fra Fafo. Styrevervene skulle gå til arbeiderpartifolk. 60–80 pst. av Røkkes post i Aker ASA skulle løftes opp i denne stiftelsen. Og Finansdepartementet skulle utarbeide et eget lovforslag for å gi Røkke skattefritak. Ifølge Finansavisen ble det jobbet med dette på høyt plan både i Finansdepartementet og ved Statsministerens kontor. Denne saken er godt beskrevet i dagens avis.

Kan finansministeren forklare Stortinget hva dette dreier seg om?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:25:42]: Ja, gjerne. Det har aldri vært snakk om å gjøre noen skatteendringer eller andre typer endringer for å tilrettelegge for noen spesiell stiftelse som Røkke måtte ta initiativ til. Det jeg kan bekrefte, er at det har vært undersøkt hva som er gjeldende regler når det gjelder skatt og framgangsmåte rundt opprettelsen av en stiftelse. Det har vært kontakt på administrativt nivå mellom Finansdepartementet og folk fra Aker for å klargjøre hva som er dagens regler. I Finansdepartementet henviste man så videre til Skattedirektoratet, som er de som behandler denne type spørsmål, men det har aldri på noe tidspunkt vært aktuelt å gjøre noen endringer i gjeldende skatteregler for å tilrettelegge for noen form for fond eller stiftelse. Det er heller ikke slik at det har vært snakk om opprettelse av nærmest et arbeiderpartifond, som jeg ser det er omtalt som. Det er en allmenntilgjengelig stiftelse det har vært snakk om.

Presidenten: Det blir fire oppfølgingsspørsmål – først Ulf Leirstein.

Ulf Leirstein (FrP) [10:27:00]: Jeg er klar over at mange av forholdene knyttet til Aker-saken hører til næringsministerens bord. Men det er klart at når det bl.a. i dag kommer opplysninger i media om at Finansdepartementet har jobbet med denne stiftelsen, er det ikke helt unaturlig at man tar dette opp med finansministeren. Jeg skjønner at finansministeren nå mener at det ikke har vært jobbet på den måten som media påstår, og det er for så vidt greit. Da har vi fått høre det fra finansministeren, og jeg regner med at hun er på trygg grunn i forhold til det.

Men når det gjelder Aker-saken, var næringsministeren og statsministeren veldig klare på at i den prosessen man er i nå, har Regjeringen stilt tøffe krav om såkalt nullstilling av disse transaksjonene. Jeg antar at også finansministeren har et syn på dette. Jeg har sett at finansministeren har vært relativt taus i disse sakene. Men er det slik at også finansministeren står helt klart bak de opprinnelige kravene fra næringsminister og statsminister om at disse transaksjonene må nullstilles?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:28:00]: Først til den saken som Finansavisen viderebringer i dag. Det er ingen grunn til at noen skal spekulere rundt at det på noe tidspunkt har vært diskutert å gjøre noen endringer i noen skatteregler. Det er ikke uvanlig at Finansdepartementet får henvendelser fra enkeltselskaper som lurer på hva som er gjeldende regler når det gjelder enten skatt eller avgifter, og det er heller ikke uvanlig at man klarlegger det gjennom møtevirksomhet på administrativt nivå. Det hender også at det er på politisk nivå. I denne saken har det ikke vært noen kontakt på politisk nivå i Finansdepartementet, og det har aldri vært aktuelt å gjøre noen endringer i skatteloven på bakgrunn av dette. Det har aldri noen medlemmer i Regjeringen noen gang foreslått – og meg måtte man ha båret ut hvis det skulle vært et tema.

Presidenten: Erna Solberg – til oppfølgingsspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:29:07]: Det er ingen tvil om at det oppleves som et særlig samrøre mellom Aker–Røkke og deler av Regjeringen, i særdeleshet Arbeiderpartiet, i mange saker. Det er derfor interessant når det kommer opp spørsmål som åpenbart knytter Arbeiderpartiet og Røkke til en ny stiftelse for å styrke sosialdemokratiske tanker i det norske samfunnet. Det er da også viktig at det blir full åpenhet om på hvilken måte denne kontakten har vært, og hvem som har hatt denne kontakten.

Jeg har et konkret spørsmål til finansministeren: Har det på noe tidspunkt vært tatt kontakt fra Statsministerens kontor overfor Finansdepartementet om denne saken?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:29:50]: Det jeg vet, er at det har vært kontakt mellom Røkke og Statsministerens kontor om spørsmålet om en stiftelse, men at alle spørsmål som dreide seg om skatteforhold og hvordan dagens regler var å forstå, ble henvist til Finansdepartementet, og

så er de behandlet ved ordinær virksomhet her. Men det har aldri på noe tidspunkt vært snakk om at noen f.eks. fra Statsministerens kontor har tatt kontakt på politisk nivå for å gjøre noen endringer i skattereglene som skulle tilpasses en slik type stiftelse. Så dette er håndtert slik vi håndterer mange henvendelser fra enkeltaktører i næringslivet som lurer på hvordan dagens regler slår ut – helt ryddig og skikkelig. Det har aldri vært aktuelt å gjøre noen endringer. Vedkommende ble henvist videre til Skattedirektoratet.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til oppfølgings spørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:30:55]: Man får kanskje et inntrykk av at deler av Regjeringen føler seg såpass ubekvem med denne saken at man viser til næringsministeren så fort man har den minste sjanse til det. Men det som er et faktum, er at det er en samlet regjering som har stått bak den avtalen som nå viser seg – og som opposisjonen advarte mot – å inneholde så mange klausuler som sørger for at Røkke sitter med bukta og begge endene, mens staten blir en passiv tribunesliter.

Tapet på den transaksjonen er nå på over 5 milliarder kr. Det tilsvarer det som er Regjeringens samlede fattigdomssatsing, og jeg regner med at Røkke ikke inngikk i den. Så mitt spørsmål er: Føler Regjeringen seg bekvem med den avtalen man inngikk i 2007?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:31:56]: Ingen må misforstå når jeg henviser til næringsministeren for nærmere detaljer om den avtalen som ble inngått, og hvordan den ble presentert for Stortinget. Det dreier seg om ryddighet i forholdet mellom regjering og storting, og det dreier seg om hvem som er konstitusjonelt ansvarlig.

Når Regjeringen fremmer en sak for Stortinget, står en samlet regjering bak saken. Bakgrunnen for dette oppkjøpet fra statens side var et sterkt ønske i en samlet regjering om å beholde den kompetansen og de arbeidsplassene som Aker Kværner hadde i Norge.

Så er det feil å si at man har tapt 5 milliarder kr på denne transaksjonen. Det er riktig at det er et verdifall i selskapet i den størrelsesordenen. Men vi har ingen planer om å selge oss ut av selskapet med det første, så det blir en helt annen type diskusjon.

Det som jeg tror er veldig viktig, er at vi understreker hele veien – som er det Regjeringen har gjort, det næringsministeren og statsministeren har gjort – at vi må ha ryddige forhold som gjør at aksjonærer, også mindretallsaksjonærer, vet at deres rettigheter følges, og at man har skikkelig verdsetting av de transaksjonene som gjøres, og det er det denne saken nå dreier seg om.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgings spørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:33:22]: Det sterke ønsket fra Regjeringen har ført til at den rød-grønne regjeringen, med støtte fra et flertall i denne salen, som består av de rød-grønne pluss Fremskrittspartiet, gjennom en aksjonærav-

tale har låst staten til å være en minoritetsstøtte for hovedaksjonær Røkke i ti år. Det er et faktum. Det har tilført Røkke store verdier. Det er også et faktum. I dag skal hovedaksjonær Røkke tale til folket og Regjeringen fra Månefiskeriet. Er finansministeren spent på budskapet fra Månefiskeriet?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:33:54]: Nei, det er jeg i grunnen ikke. Dette dreier seg jo om å ha gode forretningsmessige avtaler og å opptre ryddig når man er i et medeierskap i en bedrift. Derfor er jeg ikke så opptatt av hva Røkke sier. Jeg er opptatt av hva han gjør. Jeg er opptatt av at håndteringen av denne saken nå skjer ryddig og skikkelig overfor staten som en minoritetsaksjonær. Det som skiller dette sameiet fra andre saker der staten er inne på eiersiden i bedrifter – og det er vi jo i veldig mange andre bedrifter – er at da er som regel de andre eierpostene ganske spredt, og som regel er staten blant de største eierne. Det som er annerledes her, er at staten er en minoritetsaksjonær sammen med en stor kapitalist som er majoritetsseier. Det tilsier jo at man har ryddige og skikkelige forhold. Jeg synes ikke det er noen grunn til at noen skulle være overrasket over hvordan den aksjonæravtalen ser ut. Den ble lagt fram for Stortinget. Jeg gikk gjennom den saken og den debatten i går, og den dreide seg først og fremst om prisen, hva man hadde betalt for de aksjene, og ikke hvordan aksjonæravtalen så ut. Så Sponheim har også vært kjent med alle forhold rundt de juridiske spørsmålene da saken ble behandlet i Stortinget, uten å være særlig opptatt av det.

Presidenten: Neste hovedspørsmål er fra Dagfinn Høybråten.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:35:27]: Finansministeren kan bli stående.

Jeg skjønner at hun vil holde en lav profil i Aker-saken.

Jeg skal ta utgangspunkt i en problemstilling hvor hun har hatt en særdeles høy profil, nemlig spørsmålet om kapitalismens fall som følge av finanskrisen og behovet for sterkere statlig styring. Mange talere, fra finansministeren og utover i hennes egne rekker ikke minst, har slått fast at med finanskrisen har de fått rett: Kapitalister er hensynsløse folk som ikke må få fritt spillerom. De må holdes strengt i tømmene – statlig styring er det som trengs. Kristelig Folkeparti er enig i at finanskrisen på mange måter har vist at vi trenger statlig styring. Men hvem er det egentlig som har vist med handling at statlig styring er viktig i den saken som finansministeren nå er blitt spurt om? Vi er for statlig eierskap når det skjer på ryddige vilkår, for å sikre kontroll med viktige nasjonale ressurser og kompetansemiljøer. Men nettopp derfor var vi sterkt imot oppkjøpet i Aker. Det er helt feil, som finansministeren nå nettopp sa fra Stortingets talerstol, at opposisjonen, representert ved Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti, ikke var opptatt av avtalens innhold. Vi mente at avtalen var for svak. Den gav for svak statlig styring, gitt den posisjonen staten gikk inn med. Vi hadde kritiske bemerkninger til pris, og vi skrev for vår del eksplisitt i innstillingen at dersom kjøpet ble

gjennomført, var det viktig at staten ikke ble en sovende partner, men at Regjeringen aktivt måtte sikre statens verdier og sørge for at målet med investeringene om en god, langsiktig forretningsmessig utvikling ble nådd.

Det kom med andre ord klare advarsler fra det mindretallet som stemte imot dette oppkjøpet. Sjelden har jeg vært så lei meg for at vi har fått rett, så til de grader rett, med det som har skjedd i ettertid. Våre klare advarsler om hvordan Regjeringen burde opptre dersom den allikevel valgte å gå inn i selskapet, har slått til. Spørsmålet er om finansministeren mener at dette er gullstandarden på sterkere statlig styring i disse tider.

Statsråd Kristin Halvorsen [10:37:49]: La meg si det slik: Det innslaget vi har av statlig eierskap i norsk næringsliv, har vært til veldig god nytte i denne finanskrisen. Jeg tror alle ser at det har vært en styrke. Det har bidratt til å sikre arbeidsplasser. Næringsliv i andre land skulle ønske de hadde hatt samme type innslag av statlig eierskap nettopp når det blåser. Det er ikke nødvendigvis det samme som denne formen for sameierskap.

Jeg respekterer at man kan ha ulike vurderinger av hvordan statlig eierskap skal utformes, at det går an å være for statlig eierskap uten å ha støttet akkurat denne transaksjonen, slik Kristelig Folkeparti vurderte saken i Stortinget den gangen.

Det vi oppnådde med denne avtalen, var en liten post, 12 pst., i et selskap og gjennom det sikre aktivitet i Norge og sikre norske arbeidsplasser. Det er ikke i utgangspunktet noen dårlig deal. Det var intensjonen bak den avtalen som er inngått. Men jeg er selvfølgelig veldig opptatt av at vi har ryddige og skikkelige forhold når det gjelder statlig eierskap. Slik har det vært i denne saken, for den er lagt fram for Stortinget. Ikke noe er hemmeligholdt for Stortinget. Ikke noe har foregått i noen kott eller på noen bakrom.

Så har Kristelig Folkeparti kommet til en annen vurdering enn Regjeringen og Fremskrittspartiet. Det har jeg respekt for. Men man må ikke skape et inntrykk av at man ikke har vært klar over hva slags spilleregler som forelå f.eks. i aksjonæravtalen.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:39:48]: Poenget er at opposisjonen var så til de grader klar over hva som lå i denne saken at vi aktivt argumenterte mot og stemte imot. Regjeringen møtte oss med døve ører. De skulle kanskje ønske i dag at de hadde lyttet litt mer til de innvendingene vi hadde. Da hadde man ikke vært i det uføret man nå er i. Steinar Mediaas, økonomikommentator i NRK, karakteriserer denne saken som at den får Regjeringen til å se ut som en middels Terra-kommune. Og det er ikke ment som noen kompliment fra Mediaas' side.

Jeg er enig med finansministeren i at det å sikre arbeidsplassene er en viktig strategi, og at statlig eierskap kan være et virkemiddel i den forbindelse. Det er blitt sagt at salget av selskaper til Aker Solutions er viktig for arbeidsplassene. Det stiller jeg meg litt undrende til, for selskapene det er snakk om, ble jo solgt fra det relativt solide Røkke-kontrollerte Aker til et sterkt forgjeldt Aker So-

lutions. Kan finansministeren forklare meg og Stortinget hvordan et slikt salg kan bidra til å trygge arbeidsplassene i selskapene?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:40:56]: Jeg har aldri kommentert akkurat det. Når jeg snakker om å trygge arbeidsplasser, er det fordi det var hovedformålet med den saken som Stortinget behandlet i 2007. Nå er det nettopp de strategiske forholdene rundt salget av disse selskapene og prisingen av dem som er tema for det uavklarte forholdet mellom Aker og Røkke og staten framover. Og da er nettopp det strategiske spørsmålet om dette er selskaper det er riktig at Aker Solutions går inn i, hva som er den riktige strategien framover, ett av temaene.

For øvrig synes jeg sammenligningen med Terra-kommuner er helt på viddene. Her dreier det seg om en avtale man har inngått. Det er ingen realiserte tap som gjør at Terra-kommuner og staten kan sammenlignes i denne saken.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:41:58]: Staten er jo bundet og eid ... (presidenten avbryter)

Presidenten: Presidenten tillater fire oppfølgings-spørsmål – først Ulf Leirstein.

Ulf Leirstein (FrP) [10:42:18]: Spørsmålene knyttet til Aker-saken fortsetter. Jeg registrerer hva som var Regjeringens vurderinger da man valgte å gjøre dette kjøpet, og det var en del vurderinger som Fremskrittspartiet støttet. Det å sikre arbeidsplasser osv. har vi altså vært enige med Regjeringen om. Men de store spørsmålene knyttet til det som har skjedd i ettertid, er hvordan Regjeringen har håndtert det statlige eierskapet, hvordan man har håndtert de verdiene som det norske folk har stilt opp med når det gjelder denne transaksjonen og dette kjøpet. Jeg vil rett og slett spørre finansministeren om hun er fornøyd med måten man har håndtert dette på, når man nå har havnet i den situasjonen man har havnet i.

I tillegg ønsker jeg at finansministeren svarer på det spørsmålet jeg stilte i forrige runde, om hun står fullt og helt bak næringsministeren og statsministerens klare krav om nullstilling av disse transaksjonene.

Statsråd Kristin Halvorsen [10:43:18]: Jeg mener at næringsministeren og statsministeren har håndtert denne saken akkurat slik som den skal håndteres, med stor kraft og med å ettergå nettopp de hovedproblemstillingene som ligger der.

Ja, jeg mener at en nullstilling av de avtalene som er inngått så langt, må være mulig. Hva som er det rimelige utfallet av denne saken, får vi komme tilbake til når den er behandlet videre.

Presidenten: Per-Kristian Foss – til oppfølgings-spørsmål.

Per-Kristian Foss (H) [10:44:02]: For dem av oss som har fulgt Kristin Halvorsen i Stortinget i noen år, må jeg

si at det er en rørende omsorg for verdens og Norges kapitalister finansministeren nå gir uttrykk for. Det var kanskje ikke helt slik jeg hadde oppfattet at Finansdepartementets kontrolloppgave var. Min erfaring var nemlig at vi ikke hadde mange henvendelser fra næringsdrivende som ønsket svar på hvordan skattesystemet virket – det klarer de godt å finne ut selv. Så det må være noe nytt når finansministeren nå behandler ønsker om skattelettelser fra enkelt næringsdrivende som enkelthenvendelser, eller henviser dem til Skattedirektoratet.

Men mitt spørsmål går mer på Finansdepartementets kontrolloppgave, for statsråden sa nettopp i det forrige svaret at næringsministeren har håndtert denne saken akkurat slik som den skal håndteres. Mitt spørsmål er da følgende: Er finansministeren klar over at dette er første gang Næringsdepartementet håndterer et stort kjøp – eller for den saks skyld salg – uten innleie av finansiell rådgiver, og er hun fornøyd med en slik endring av en mangeårig praksis?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:45:08]: Først til de spørsmålene som dreier seg om skatt og avgifter osv. Jeg vet selvfølgelig ingenting om hvordan Per-Kristian Foss styrte dette da han var i Finansdepartementet. Jeg har ikke hatt direkte kontakt og har veldig sjelden kontakt med enkeltbedrifter, men det er ikke uvanlig at enkeltbedrifter får belyst hva som er gjeldende regler når det gjelder skatter og avgifter som berører dem. Det er noe helt annet enn å diskutere endringer i skattereglene. Det har overhodet ikke vært aktuelt i denne saken.

Så når det gjelder kontrolloppgaver: Det jeg har svart på, er hvordan næringsministeren gikk fram da denne saken og disse salgene og kjøpene var et faktum. Denne saken ble behandlet i Stortinget i 2007. Da ble det begrunnet hvorfor man ikke innhentet en finansiell ekspert vurdering. Man innhentet en juridisk ekstern vurdering. Det er alltid ønskelig å ha en finansiell ekstern vurdering også, men næringsministeren begrunnet den gang overfor Stortinget hvorfor det ikke ble gjennomført.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til oppfølgings spørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:46:32]: I svaret på mitt første spørsmål sa finansministeren at Regjeringen ikke hadde noen planer om å selge seg ut fra denne avtalen. Det kan man godt forstå all den tid Røkke har sikret seg ti års arrest i statens midler som følge av den gode forretningsmessige avtalen – jeg siterer nå finansministeren – som ble inngått i denne saken. Det er faktisk litt av en egen attest å si at denne saken er blitt behandlet på den måten den faktisk bør bli behandlet på. Nå modifierer finansministeren det til å gjelde det nåværende næringsminister har gjort de siste ukene.

Mitt spørsmål er: Er det grunnlag for Regjeringen for å gå i seg selv når det gjelder vurderingen man gjorde den gang man inngikk avtalen – i 2007 – og med en helt annen næringsminister?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:47:33]: Jeg får jo nå all verdens invitasjoner til å gå langt og dypt inn i denne saken, karakterisere mine medstatsråder osv. Det vil jeg avstå fra. Stortinget har selv sagt behov for å gå nøye inn i denne saken. De har selv sagt behov for å gå nøye inn i dette kjøpet og salget. Det har jeg full forståelse for. Det kommer til å få etterspill i Stortinget.

At det også blir reist spørsmål rundt selve kjøpet i 2007, mener jeg også er Stortingets jobb. Men jeg kommer ikke til å kommentere noe mer rundt enkeltforhold i disse sakene. Når Regjeringen legger fram en sak for Stortinget, betyr det at Regjeringen samlet står bak den saken. Når næringsministeren og statsministeren håndterer hvordan man følger opp aksjonæravtalen og kjøp og salg i dette spørsmålet overfor Aker og Røkke, har de hele Regjeringen i ryggen.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgings spørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:48:37]: I januar 2007 fikk jeg, som de andre lederne i opposisjonspartiene i dette huset, telefon fra Røkke. Det var en rasende Røkke, han var sint fordi han mente han av Regjeringen var satt på sidelinjen da den store StatoilHydro-fusjonen skjedde måneden før. Han sa i klare ordelag: Jeg er rasende på Jens, for jeg støttet ham i valgkampen, og nå forlanger jeg å få støtte. Så ble det stille i noen måneder, og så fikk vi beskjed om at den støtten hadde han fått gjennom denne tiårige aksjonæravtalen.

Jeg har i mange år hørt tidligere stortingsrepresentant Kristin Halvorsen rase fra denne talerstol mot samrøre, fiksing og miksing mellom LO og Arbeiderpartiet og ofte tredjepart. Det eierskapet vi her står overfor, er helt annerledes – det har en annen begrunnelse, en annen start, et annet opphav enn alt annet eierskap som det kan være bredere støtte rundt. Er statsråden frimodig nok til å si at det ikke her er betydelige elementer av samrøre som det er verdt å få gjennomlyst mer?

Statsråd Kristin Halvorsen [10:49:39]: Den typen argumenter som Røkke tydeligvis har framført overfor Sponheim, om at det skulle være noen form for «payback time» i spørsmålet om denne transaksjonen, mener jeg er helt uakseptabelt. Det er absolutt ingen som verken kan forsvare eller vektlegge den formen for argumentasjon, og det er ingenting i Regjeringens behandling av denne saken som har den typen begrunnelse.

Jeg har absolutt ikke behov for å være med på noen former for transaksjoner som skulle kunne oppleves som en vennetjeneste overfor noen som har gitt en politisk støtte i en sak. Det hadde vært helt umulig å håndtere statlig eierskap med den typen begrunnelser. Det hadde satt statlig eierskap i dyp miskreditt hvis det hadde vært noen form for den slags intensjoner bak. Så det kan man bare parkere som begrunnelse for den saken som ble presentert for Stortinget i 2007. Bakgrunnen for den saken var et ønske om å beholde kompetansemiljøer og arbeidsplasser i Norge.

Presidenten: Da går Stortinget til neste hovedspørsmål.

Gunnar Kvasheim (V) [10:51:00]: Jeg har et spørsmål til finansministeren.

I inneværende års statsbudsjett legger Regjeringen opp til salg av 13,5 mill. tonn CO₂-kvoter i det europeiske markedet. Det er budsjettert med en salgsinntekt på 2,5 milliarder kr. Én ting er at prisen på disse klimakvotene nærmest er halvert i forhold til anslag i budsjettet, og at inntekten derfor kommer til å bli vesentlig lavere. En annen sak er miljøkonsekvensene av dette salget.

I realiteten innebærer dette at den norske stat tjener penger på å selge forurensning – dette i en tid hvor de norske CO₂-utslippene er rekordhøye, og hvor Norge har betydelige inntekter av olje- og gassindustrien, som er en stor bidragsyter til de norske klimagassutslippene. Mens Regjeringen tjener milliarder på å selge andre land muligheten for å opprettholde sine utslipp, oppfordrer den samme regjeringen forbrukerne i Norge til å bruke penger på å kjøpe klimakvoter, og så slette disse. Dette er dobbeltmoral.

Nå foregår det en bred mobilisering – NHO er med, Naturvernforbundet er med og andre aktører er med – hvor en ber om at Regjeringen i stedet for å selge disse klimakvotene, sletter dem og dermed reduserer klimagassutslippene med 13,5 mill. tonn. Er dette noe finansministeren vil vurdere i forbindelse med revidert budsjett? I så fall tror jeg hun kan påregne bred støtte i Stortinget.

Statsråd Kristin Halvorsen [10:52:44]: Det er viktig for hvordan vi får til de økonomiske virkemidlene og kvotene – og kvoteprisene er jo økonomiske virkemidler for å prise utslipp av CO₂ riktig – at vi får til en ny internasjonal klimaavtale, og at den er stram. Det bidrar til at prisene på kvotene blir høye, og på den måten bidrar det til miljøomstilling. Kvasheim har rett i at prisene slik de er nå, er lave. Han har også rett i at vi er i en situasjon hvor dette regnestykket ser litt annerledes ut enn det gjorde for en stund siden.

Nå er det jo viktig å se hva som er bakgrunnen. I det øyeblikket vi kvotebelegger et utslipp, har vi også gjort endringer i avgifter – det er bare to forskjellige måter å prise utslipp på. Derfor er jeg ikke enig i premisset til Kvasheim om hvordan det regnestykket går i hop til slutt.

Spørsmålet om å kjøpe kvoter for å slette dem, er ikke et spørsmål som Regjeringen har diskutert, og jeg har ingen nye signaler å komme med i den forbindelse.

Gunnar Kvasheim (V) [10:54:06]: Svaret fra finansministeren var så lite oppløftende at jeg forsøker meg på et oppfølgingsspørsmål til miljøvernministeren.

Ved å slette kvotene framfor å selge dem kan Norge øke sin overopppfyllelse av Kyotoprotokollen med 25 pst. istedenfor med 10 pst. Når miljøvernministeren tidligere har blitt utfordret på dette, har han sagt at hva Norge gjør, har liten betydning. Erfaringen viser det motsatte. Redusert pris på kvoter er bl.a. et resultat av at det er mange kvoter tilgjengelig i markedet.

Lederen av Lavutslippsutvalget, Jørgen Randers, mener at det er ganske fattigslig av et så rikt land som Norge å selge kvotene. Han sier:

«Det hadde vært mye flottere med en demonstrasjon av Norges vilje til å gå foran i klimakampen dersom man valgte å slette kvotene vi har til overs, i stedet for å selge dem. Nå er vi med på å utsette løsningen på klimaproblemene, når vi kunne ha slettet kvotene og bidratt til en global klimaløsning.»

Mener miljøvernministeren at Randers tar feil?

Statsråd Erik Solheim [10:55:14]: Den skal jobbe hardt som skal få så mye som et barberblad inn mellom Kristin Halvorsen og meg i disse spørsmålene.

Jeg skjønner godt den problemstillingen som reises av Kvasheim, men dersom vi hadde 1 milliard kr eller 1,5 milliarder kr nye, friske midler til rådighet til klimatiltak, som jo ville være alternativet til det som Kvasheim foreslår, ville jeg bruke dem på en helt annen måte enn til å slette klimatiltak. Jeg tror det er langt viktigere f.eks. å styrke støtten til teknologiutvikling i Norge eller en serie andre miljøtiltak enn å slette klimakvoter på den måten som her foreslås.

La meg si at jeg deler mye av Randers' kritikk. Jeg har sendt et innlegg til Dagens Næringsliv hvor jeg også gir til kjenne at jeg slutter meg til mye av Randers' kritikk. Det Randers har rett i, er at klimakvoter er ett viktig virkemiddel, men hvis vi begynner å se det som det eneste, er vi på farlige veier. Hovedgrunnen til at mye av kritikken er riktig, er at klimakvoter ikke vil drive fram den nye teknologien, og uten en teknologisk revolusjon vil vi aldri klare å løse klimatrusselen.

Presidenten: Presidenten vil tillate fire oppfølgings-spørsmål – først Ketil Solvik-Olsen

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:56:30]: Jeg ønsker at miljøvernministeren svarer.

SV var imot klimakvoter da Kyoto-avtalen ble inngått i 1997, men i regjering ser man altså at Regjeringen – ved SV – har gjort klimakvotehandling til et finansinstrument, der en prøver å fylle opp statskassen ved å selge og kjøpe kvoter til en best mulig pris. Dette blir dobbeltmoral, når en samtidig ser Regjeringens påskeklimatekampanje gjennom «Asbjørns klimavettregler». Klimavettregel nr. 2 var: Legg ikke ut på flytur uten klimakvote. Men Regjeringen selv kjøper ingen klimakvoter når statsansatte eller de selv flyr innenlands. En ber altså folk flest kjøpe klimakvoter, men kjøper dem ikke selv. Og i forbindelse med statsbudsjettet for 2009 skrev Aftenposten at Regjeringen mente at det ikke hadde noen effekt å kutte 13,5 millioner klimakvoter, det har relativt liten effekt på klimaproblemet.

Hvilken effekt mener statsråden det har når enkeltpersoner skal kjøpe én klimakvote, hvis det ikke har effekt når en skal kutte 13,5 millioner kvoter?

Statsråd Erik Solheim [10:57:43]: Grunnen til at innenlands flytrafikk kommer i en annen kategori, er jo at den er avgiftsbelagt.

Men la oss gå til det som er den reelle diskusjonen her. Det er klart at man kunne gjøre en finanstransaksjon som er det som Venstre – og muligens også Fremskrittspartiet – er tilhenger av, som ville være å slette kvoter for f.eks. 1 milliard eller 1,5 milliarder kr. Jeg mener at hvis man hadde det beløpet til rådighet i statsbudsjettet for miljøtiltak, finnes det andre og vesentlig bedre måter å bruke pengene på.

Det er to punkter hvor det er en viktig reell kritikk av kvoteregimet. Det ene er spørsmålet om unntak. Det er altfor mange unntak. EUs system har for mange hull. En av de ivrigste talspersonene for flere hull er Ketil Solvik-Olsen. Så jo mer fremskrittspartiinnflytelse det blir, jo flere hull blir det i kvotesystemet, og jo mindre effektivt blir kvotesystemet. Det andre er problemet med kvoter som det eneste tiltaket. Grunnen til at vi må ha andre tiltak i tillegg, er at kvotene tenderer til å dra pengene mot de billigste og enkleste tiltakene først, mens den teknologirevolusjonen vi trenger, kommer ved streng regulering av de mest avanserte markedene.

Presidenten: Ivar Kristiansen – til oppfølgingsspørsmål.

Ivar Kristiansen (H) [10:58:59]: Det er helt åpenbart at Norge ikke vil klare å gjennomføre Kyoto-forpliktelsene bare ved tiltak på hjemmebane. Derfor er det slik at Norge investerer tungt i bl.a. vannkraftutbygging i Kina gjennom den såkalte grønne utviklingsmekanismen. Den har bred støtte, fordi dette erstatter kullkraftproduksjon veldig effektivt i Kina. Men her hjemme er Regjeringen så fornem at den velger å spare Vefsnavassdraget, en utbygging som kunne ha gitt 1,5 TW – to–tre Alta-kraftutbygginger – noe som åpenbart ville ha kunnet erstatte europeisk kullkraft med en enorm klimagevinst.

Ser ikke statsråden den moralske motsetning mellom hvordan vi opptrer på bortebane, og hvordan vi fornemt velger å opptre på hjemmebane?

Statsråd Erik Solheim [11:00:00]: La meg først si at Ivar Kristiansen har helt rett i at Regjeringen satser på atskillige hester samtidig her: På kvotesystemet som er det viktigste og bredeste virkemiddelet i EU, USA og Norge, på subsidiering av teknologiutvikling – der karbonfangst og lagring er et godt eksempel – og på regnskogbevaring og andre internasjonale tiltak.

Når det gjelder vannkraft, er jeg sterk tilhenger av og forsøker hver dag å arbeide for å få fram mer ren energi i utviklingsland. Vi ønsker en dramatisk økt vannkraftsatsing i Afrika, og vi ønsker også å støtte de mange investeringsforslagene i India, Latin-Amerika osv. på dette området.

I Norge har det å bygge ut nye, store vassdrag kommet til en ende. Vefsnavassdraget er det eneste gjenværende vassdrag som går fra fjell til sjø, og veldig viktig å bevare av hensyn til naturkvalitet. Jeg er sterkt foruroliget over inntrykket jeg har av at Ivar Kristiansen tar til orde for at det skal omgjøres i neste stortingsperiode. Så vidt jeg vet, vil det i så fall være første gang noe liknende gjøres om i

norsk historie. Jeg er sterkt interessert i om det er Høyres syn eller Ivar Kristiansens private mening.

Presidenten: Line Henriette Holten Hjemdal – til oppfølgingsspørsmål.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [11:01:16]: Klimautfordringene trenger at vi har et stramt klimamarked. Men slik situasjonen er i dag, og slik den ser ut til å være fram til 2020, vil ikke klimakvotene utløse nødvendige tiltak, og derfor trenger vi at vi satser bredere enn bare klimakvoter.

Professor Jørgen Randers tok bl.a. til orde for dette i Dagens Næringsliv i forrige uke. La meg sitere hans konklusjon:

«Verktøykassa må inneholde mer enn kvotehandel om verden skal unngå klimakollaps.»

Verden må unngå klimakollaps. Vi har et ansvar for det. Kristelig Folkeparti har støttet Randers i dette før, og jeg hører også at statsråden deler mye av Randers' kritikk og har sendt et svarinnlegg til Dagens Næringsliv. Jeg utfordrer da statsråden her i Stortinget til å fortelle hvordan SV vil sørge for at vi får flere verktøy i verktøykassa i forhold til de klimautfordringene vi står overfor.

Statsråd Erik Solheim [11:02:18]: Det er allerede mange andre verktøy i Regjeringens klimaverktøykasse, men vi trenger flere. Jeg skal komme tilbake til det når jeg skal gi en klimaredegjørelse i Stortinget om ca. tre uker.

Kvoteregimet må ligge i bunnen, det er bunnplanken. Det er EUs, USAs og alles oppfatning. På toppen av det må vi subsidiere ny teknologi. På toppen av det må vi regulere markedene for å drive fram mer ny teknologi, f.eks. regulere byggmarkedet strammere, regulere bilmarkedet eller stimulere bilfabrikkene til å lage elektriske biler. På toppen av det må vi drive regnskogbevaring. Vi må gjøre alt dette sammen.

Men det jeg er mest foruroliget over – og som jeg er enig med spørteren i – er at det bare er ett grunnleggende svar på klimatrusselen, og det er en drastisk teknologisk revolusjon. Den revolusjonen vil ta altfor lang tid med lav kvotepris, og selv med høy kvotepris vil den ta for lang tid gjennom kvotemarkedet fordi pengene vil gå til de billigste tiltakene først. Derfor trenger vi en mye tøffere regulering av de mest avanserte markedene i den mest moderne økonomien, det dreier seg om Japan, England, USA, Canada, Norge, California osv.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgingsspørsmål.

Trine Skei Grande (V) [11:03:37]: Jeg syns dette har vært en litt merkelig runde. Det er ikke slik at vi skal selge kvoter fordi det er mangel på penger som er problemet i Norge. Det er ikke som inntektskilde disse kvotene skal være hovedgrepet. Det er klart at det Norge trenger mye mer enn de pengene, er lavere utslipp. Det kunne vi ha fått til med meget stor virkning ved ikke å la de kvotene være i markedet. Miljøgevinsten ved et slikt salg er veldig dårlig.

Statsråden skal nå av gårde og forhandle en ny avtale i København, og finansministeren sa at hun ønsket at det skulle bli en stram avtale som skulle redusere utslippene. Spørsmålet mitt er: Hadde det ikke vært et fantastisk godt utgangspunkt for statsråden, når han skulle forhandle med de andre landene, å kunne si at man har nullet ut disse kvotene, hatt det som forhandlingsutgangspunkt i København-forhandlingene, og dermed hatt muligheten til å vise hvilke store virkninger et grep fra Norge faktisk kunne ha hatt?

Statsråd Erik Solheim [11:04:44]: La meg først si at det ikke finnes fnugg av internasjonal tvil om at Norge er et foregangsland på miljøområdet. I all beskjedenhet: Det neste jeg skal gjøre, er å reise til Paris for å motta pris som Champion of the earth. Det er ikke privat eller personlig, det er på vegne av Norge og på grunn av at man internasjonalt ser Norge som et foregangsland på klimaområdet.

Så kommer spørsmålet om det ville være riktig eller mindre viktig å slette disse kvotene. Jeg har ingenting personlig imot å slette kvotene, men det vil altså være å bruke 1 eller 1,5 milliarder kr på et klimatiltak som vil være veldig lite treffsikkert. Det vil ikke påvirke kvotemarkedet eller prisen i kvotemarkedet det minste. Det vil ikke sette noe eksempel for andre, det er ikke noen andre som kommer til å følge det. Jeg mener at det ville være en mye bedre anvendelse av et slikt beløp å bruke det f.eks. på teknologitvikling. Men jeg får ikke noe respons fra opposisjonen på spørsmålet om dette virkelig er den beste måten å bruke 1 eller 1,5 milliarder kr på i dag.

Presidenten: Det gjenstår to hovedspørsmål. Presidenten vil slippe til begge, men må da redusere oppfølgings-spørsmålene. Først Morten Høglund.

Morten Høglund (FrP) [11:06:06]: Jeg skal stille et spørsmål til miljø- og utviklingsministeren på et annet område hvor Norge nok anser seg som verdensmester, nemlig bistand.

Før påske ble det kjent at Ugandas president hadde kjøpt seg et nytt fly, han trengte antakelig ett til. Etter hva vi vet, gir Norge ca. 65 mill. kr til Uganda i år. Ifølge Aftenposten aksepterte Norge flykjøpet. Det er ikke første gang at norske penger i Afrika brukes på den afrikanske elite. Vi er redd for at det dessverre heller ikke er siste gang.

Den zambiske kvinnen Dambisa Moyo var prisverdig nok invitert til Norge for å snakke om behovet for å stoppe stat til stat-bistanden til Afrika. Ifølge Aftenposten ble hennes appell om å stoppe bistanden skarpt avvist av statsråden, delvis ble hennes argumenter latterliggjort, igjen ifølge Aftenposten.

Med all respekt, er det ikke den omtalte budsjettstøtte til Uganda som blir latterlig, for ikke å si tragisk. Én ting er om det er norske skattebetaleres oppgave å sikre presidenten i Uganda nok et fly. Men viktigere er effekten av bistanden, effekten av fattigdomsbekjempelsen. Mener statsråden at budsjettstøtte til Uganda fortsatt har livets rett?

Statsråd Erik Solheim [11:07:36]: Spørteren berører mange og viktige debatter. Det er helt klart et dilemma det det pekes på her, nemlig hva man skal akseptere av beslutninger i land Norge gir budsjettstøtte eller bistand til.

Det var en bred nasjonal debatt i Uganda om flykjøpet til president Museveni. Vi fant ikke noe grunnlag for at Norge kunne stoppe bistanden til det landet, selv om presidenten gjør noe som jeg personlig ikke er veldig glad for – for å si det forsiktig – nemlig å foreta dette flykjøpet. Det var altså en bred, åpen debatt, og det var betydelig kritikk av det, men også betydelig forståelse for det, i Uganda. Men det er selvsagt ikke slik at norske penger gikk til det.

Så inviterte vi, Utenriksdepartementet, Dambisa Moyo til Norge fordi vi ønsker denne debatten. Vi tror ikke, som vi gjorde veldig lenge i Norge, vi bare kan vurdere bistand på basis av at intensjonene er gode. Det er ikke det viktigste. Spørsmålet er om virkningen er god.

Hun fremmet en kritikk jeg har veldig liten sans for, nemlig at bistand ikke virker generelt, og – framfor alt – troen på at kapitalmarkedene står klare til å pøse ufattelig masse penger inn i Afrika bare bistanden forsvinner. Det argumentet står veldig svakt. Det er ingen grunn til å tro at kapitalmarkedene i dag er beredt til å sprøyte inn mye penger. Det var vanskelig før finanskrisen, og mye vanskeligere etter. Jeg avviste det argumentet.

Jeg avviste også argumentet om at bistand ikke virker. Bistand har virket enormt bra i Europa. En av grunnene til at Spania, Portugal, Irland eller Øst-Europa nå kommer opp, er de gigantiske bistandspakkene som EU gir. Det samme gjelder f.eks. det USA gav til Sør-Korea under den kalde krigen, ut fra sikkerhetspolitiske grunner – det har virket.

Derimot gav jeg henne rett i et viktig punkt, som jeg mener er den viktigste kritikken av bistand, og det er at vi må hindre at bistand omformer en stat til det vi kan kalle en tiggerstat, hvor politikere, næringsliv og det intellektuelle liv retter seg inn mot å ta imot bistand, istedenfor å bygge en sterk stat, og å bygge et produktivt marked og et robust næringsliv. Vi vet at det er kombinasjonen av stat og marked som bringer land ut av krisen, og en tiggerstat er farlig i så måte.

Morten Høglund (FrP) [11:09:42]: Påstanden om at bistand virker, særlig til Afrika med de erfaringene vi har, mener jeg ikke holder. Jeg aksepterer ikke sammenlikningen med Europa, for forholdene og måten bistanden blir gitt på, er annerledes.

Vi kan se på Tanzania, som har vært et av de store motakerlandene av norsk og internasjonal bistand i svært lang tid. Nå sier Verdensbanken og Den afrikanske utviklingsbank at fattigdommen i Tanzania øker, til tross for bistanden. Professor Baregu ved Universitetet i Dar-es-Salaam mener giverlandene snart vil våkne. De vil snart innse at bistanden havner i feil hender. Jeg er ikke like optimistisk som Baregu. Jeg vet ikke om vi vil våkne. Den afrikanske kvinnen Dambisa Moyo bidrog ikke til at vi våknet.

Hva skal til for at vi våkner? Hvilken dokumentasjon

trenger Solheim for å innse at bistanden ikke fungerer når den gis som stat til stat-bistand?

Statsråd Erik Solheim [11:10:47]: La meg først si: Det er da vel flott at Moyo kommer til Norge, og at vi har akkurat den debatten. Som sagt, Aftenposten gav et helt skjevt referat av den debatten.

Så er jeg enig på et viktig punkt, og det er at det er en del betingelser for at bistanden skal virke i Afrika, som er forskjellige fra Europa og Øst-Asia. Hovedforskjellen er at afrikanske stater er fundamentalt mye svakere. Det er ikke like lett for en afrikansk stat å benytte bistanden på en ordentlig måte, som det var for Irland, Spania, Ungarn eller Sør-Korea, eller Thailand eller Indonesia – statene er svake. Det er ikke slik at det vil løse problemet å pøse ut privat kapital. Det er ingen privat kapital tilgjengelig som vil gjøre det, og den private kapitalen møter akkurat de samme problemene, nemlig en svak stat og betydelig korrupsjon. Det er summen av mer private investeringer, bedre brukt bistand, bistand som legger mer til rette for private investeringer og bistand som bidrar til å bygge opp et sivilt samfunn, som også er viktig for statsdannelsen, og det er å bruke alle de krefter vi kan på å bidra til å skape fungerende stater, som er det aller viktigste for utviklingen i Afrika.

Presidenten: Det blir to oppfølgingsspørsmål – først Erna Solberg.

Erna Solberg (H) [11:12:08]: 1 minutt er for kort tid til å ta en stor og bred debatt om bistanden, men det er ingen tvil om at det er ganske utfordrende å skape utvikling utenfra, det skjer alltid innenfra. Og da har jeg lyst til å gå tilbake til utgangspunktet for spørsmålet, nemlig situasjonen i Uganda.

I opptakten til valget i 2011 er det allerede stor bekymring over hvorvidt valget kommer til å være rettferdig, om det kommer til å være gjennomsliktig, og om det kommer til å være demokratisk. Det har kommet frem opplysninger som tyder på at det i stor grad er maktmisbruk fra president Museveni og hans parti i forberedelsene mot valget.

Da er mine spørsmål til statsråden, siden dette er et av våre store samarbeidsland: Hvordan mener han at Norge skal bruke sin bistand til Uganda til å sikre demokrati og til å sikre korrekt gjennomføring av valget? Og hvordan kan man sikre at våre bistandspenger faktisk ikke brukes til å kjøpe et valg av sittende myndigheter, som ofte er en av de store afrikanske kritikkene mot bistand?

Statsråd Erik Solheim [11:13:14]: La meg først si at jeg helt fundamentalt deler Erna Solbergs utgangspunkt, nemlig at det er de interne prosessene i et land som er det viktigste for utviklingen. Bistand kan veldig ofte bli sterkt overdrevet, både hvor mye bistand positivt kan stimulere dem, og – for dem som kritiserer – hvor stor negativ betydning bistand kan ha. Det er de grunnleggende krefter i næringsliv og stat i et land som er det avgjørende, og så kan bistand på marginene bidra til å gjøre dette bedre.

Uganda er et land som var en dundrende suksess, hvis

vi ser det i en 15-årsperiode fra Museveni tok makten i 1986 og utover på 1990-tallet – en av de raskest voksende økonomiene med størst velstand i Afrika, og også rime- lig demokratisk. Men farene, når en leder blir sittende år etter år, er de samme i Uganda som i veldig mange andre land. Men vi har en tett dialog om hvordan vi skal påvirke dette, både gjennom vår budsjettstøtte og gjennom støtte til et sivilt samfunn, og vi følger alle de bekymringsfulle trekkene som Erna Solberg trekker fram, veldig nøye.

Presidenten: Bjørg Tørresdal – til oppfølgingsspørsmål.

Bjørg Tørresdal (KrF) [11:14:21]: Kristelig Folkeparti er overbevist om at bistand nytter, at det er en klar sammenheng mellom demokratiutvikling og bistand, og at det er viktig å tenke demokratiutvikling i bistandsland, eller i samarbeidsland.

Kristelig Folkeparti er også opptatt av situasjonen på Madagaskar, der det mangler et legalt styre, der en ikke har en nasjonal forsoning, og landet er et norsk samarbeidsland for bistand, men der bistanden har stoppet opp av forståelige grunner.

Spørsmålet blir om statsråden og den norske regjering vil bidra til at en nå i denne situasjonen, der det er kaos, kan kanalisere noen av de norske offentlige bistandsmidlene, som står på vent, gjennom frivillige organisasjoner, slik at vi kan nå ut og fortsette det viktige arbeidet Norge har påbegynt på Madagaskar og dermed bidra til demokratiutviklingen i landet.

Statsråd Erik Solheim [11:15:12]: Ja, det vil vi definitivt vurdere.

Jeg sender nå en delegasjon til Madagaskar, med Arild Øyen, som er en av våre fremste Afrika-eksperter, og Øyvind Dahl, som er født og oppvokst på Madagaskar og har tilbrakt et liv som misjonær der. Jeg vil si han er Norges fremste Madagaskar-ekspert. De skal sammen med ambassaden vurdere hva som bør gjøres. De vil lage en rapport, om vi bør foreta omlegginger i bistanden, og hvilken politisk rolle vi kan spille i forholdet mellom president Ravalomanana og den nye selverklærte presidenten i landet. Jeg vil selvsagt gjøre den rapporten tilgjengelig for Stortinget.

Jeg vil ta opp dette spørsmålet når jeg møter FNs generalsekretær på mandag – også med hans utsending Menkerios – for å se hva vi kan gjøre. Jeg vil også ta det opp med amerikanerne i Washington nå til helgen. Det er stor grunn til bekymring for at Madagaskar, som har vært et land med 7 pst. økonomisk vekst, og som har hatt en viss framgang, nå begynner å klappe sammen, med enorme negative konsekvenser for innbyggerne på Madagaskar.

Presidenten: Da er Stortinget klart for siste hovedspørsmål.

Ivar Kristiansen (H) [11:16:25]: Jeg har et spørsmål til miljøvernministeren. Hvis presidenten tillater det, vil

jeg gå over fra fly til bil, men det handler faktisk også om å våkne opp.

I neste uke er det et stort klimatoppmøte i Tromsø. Dagen etter samles utenriksministrene i Arktisk Råd i ishavsbyen. Der oppe skal bl.a. noen av de fremste klimaforskerne presentere sine meget bekymringsfulle siste funn på dette området. Alt dette er vel og bra, men Utenriksdepartementet i Oslo er ikke fornøyd med bilparken i Tromsø. Det synes jeg er nokså merkelig, selv om Tromsø kan skilte med sin egen flåte av bilmerket Lexus RX400h – altså en firehjulstrekket, en hybridmotordrevet bil med særdeles lavt utslipp og lavt forbruk. Denne flåten som er i Tromsø, har tidligere stått til tjeneste for notabiliteter som president Bill Clinton, det norske kongeparet og andre og har på en utmerket måte ivaretatt sin oppgave. Bilene er godt egnet i ishavsbyen, særlig når tematikken er klimaendring og issmelting.

Men i forrige uke fikk innehaverne av denne bilparken kontrabeskjed, at UD heller vil kjøre opp en limousinflåte fra Oslo. Hva er det med bilparken i Oslo som er så oppmuntrende for klimaet, miljøet og utenriksministeren? Synes statsråden at det å kjøre en kolonne med limousiner fra Oslo til Trondheim, for så å sette disse limousinene på Hurtigruten opp til Tromsø er et strålende eksempel i forbindelse med dette klimatoppmøtet?

Statsråd Erik Solheim [11:18:34]: Dette er noe jeg ikke er kjent med.

Jeg har jo vært i Tromsø i hvert fall to, tre ganger bare i år, og jeg har aldri, når jeg har sett meg rundt, merket at bilparken der er vesentlig verre enn i Oslo. Jeg tror derfor problemet kan synes noe overdrevet – for å si det sånn.

Jeg skal sjekke ut hva dette er, om det er sikkerhetstiltak siden det er høytstående gjester som kommer. Men ingen av oss mener at bilparken er bedre i Oslo enn i Tromsø. Vi vil gjerne ha elbiler over alt.

Ivar Kristiansen (H) [11:19:08]: Jeg takker statsråd Solheim for svaret. Jeg går ut fra at nasjonen slipper å være vitne til en kolonne med limousiner fra Oslo til Tromsø i neste uke. Jeg føler meg overbevist om at denne kolonnen blir stanset.

Apropos denne store viktige konferansen: Navnet på den er jo «Melting Ice – Regional Dramas, Global Wake-Up Call». Kanskje er det i Utenriksdepartementet i Norge behov for å få på plass et slags norsk system – gjerne kalt «Domestic Wake-Up Call». Er statsråden enig i behovet for en slik vekkeklokke?

Statsråd Erik Solheim [11:19:51]: I hvert fall har representanten Ivar Kristiansen nå kommet med en meget tydelig «Wake-Up Call» fra Stortingets talerstol, så vi skal se på det. Jeg var ikke kjent med dette. Det høres interessant ut.

Presidenten: Presidenten mener at Stortinget ikke får noe dypere svar på dette, så vi avslutter den muntlige spørretimen og går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 8, fra representanten Per-Kristian Foss til arbeids- og inkluderingsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 9, fra representanten Vera Lysklætt til helse- og omsorgsministeren, blir etter anmodning fra statsråden flyttet og besvart før spørsmål 2.

Spørsmål 1

Svein Flåtten (H) [11:21:00]: Spørsmålet til finansministeren er:

«Selvstendig næringsdrivendes forskuddsskatt forfaller i fire terminer etter hvert som opptjening pågår. Om man betaler bare noen dager for sent, så forfaller all utskrevet forskuddsskatt umiddelbart, selv om ikke den næringsdrivende på det tidspunkt har opptjent inntekt for hele året og således ikke har likviditet til å betale, kanskje heller ikke vil få så stor inntekt at det er mulig.

Vil statsråden fjerne denne regelen slik at bare forfalt skatt på opptjent inntekt kan inndrives slik?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:21:45]: Utskrivingen av det totale beløp som skal betales i forskuddsskatt, er basert på forventet utlignet skatt. Utskrevet forskuddsskatt fordeles i fire like store terminer uavhengig av hvordan skattyternes inntekt faktisk fordeler seg utover året. Jeg forstår spørsmålet slik at det ikke er denne sjablongmessige fordelingen av forskuddsskatten som anses problematisk, men at etterfølgende terminer forfaller til betaling dersom en termin misligholdes, såkalt framskyndet forfall.

En skattyter som ser at den utskrevne forskuddsskatt står i misforhold til aktuell inntekt, har oppfordring til å søke om nedsettelse eller bortfall av utskrivningen. Gjennom dette kan det dermed unngås at det er en urealistisk høy forskuddsskatt som misligholdes, og som derfor leder til innfordringstiltak.

Begrunnelsen for regelen om framskyndet forfall av etterfølgende terminer av forskuddsskatt er at det gir mulighet for å sikre resterende terminer av forskuddsskatten ved f.eks. utleggspant, dersom en termin misligholdes. Dette er en hensiktsmessig ordning, fordi det er økt sannsynlighet for at en eller flere av de etterfølgende terminer misligholdes når én termin først er misligholdt. En unngår i tilfelle å måtte avholde egen utleggsforretning for den eller de etterfølgende terminene som misligholdes.

Dersom skattyter betaler den misligholdte terminen, vil skatteoppkrever normalt utsette videre innkreving av de etterfølgende terminer til ordinært forfall, selv om de for-

melt har forfalt til betaling. Det er også utarbeidet særskilte rutiner for å unngå at det skjer automatisk motregning i eventuell til gode-skatt ved skatteavregningen.

Det er videre slik at det ikke påløper forsinkelsesrenter før ordinær forfallstid for de terminer som har forfalt etter reglene om framskyndet forfall. I slike tilfeller har det derfor normalt ikke særlig praktisk betydning for skattyter at de etterfølgende terminene av forskuddsskatt formelt har forfalt til betaling.

Dersom det foreligger klare holdepunkter for at også de etterfølgende terminene vil bli misligholdt, kan imidlertid skatteoppkrever iverksette ytterligere innfordrings tiltak for de etterfølgende terminene. Det er som nevnt en hensiktsmessig ordning.

Ordningen gir indirekte et sterkt incitament for skattyterne til å overholde sine betalingsforpliktelser på forskuddsstadiet. Erfaringsmessig er det langt vanskeligere og betydelig mer ressurskrevende for det offentlige å kreve inn skattekrav jo lengre tid som har gått siden inntekten ble opptjent. Jeg har derfor ingen planer om å endre reglene for betaling og forfall av forskuddsskatt for personlige skattytere.

Sigvald Oppebøen Hansen hadde her teke over presidentplassen.

Svein Flåtten (H) [11:24:40]: Jeg takker for svaret. Finansministeren har for så vidt oppfattet spørsmålet riktig. Jeg tror vi er enige om at det skal være sterke incitamenter overfor skattyterne til å betale skatten.

Det som er noe av problemet her – men som spørsmålet ikke går detaljert inn på, og som det da heller ikke er svart på – er at skattyterne selvfølgelig kan søke på forhånd og få nedsatt skatten noe, hvis man kan dokumentere. Men det er også slik – i hvert fall i en del tilfeller der folk har henvendt seg til meg om dette – at man i enkelte tilfeller kan få en utsettelse med én termin som man ikke betaler, men som man siden betaler, mens man andre steder blir avkrevet hele den utskrevne forskuddsskatten. Det er en faktisk forskjellsbehandling, og jeg vil gjerne stille spørsmålet: Synes finansministeren det er problematisk?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:25:47]: Jeg har ikke undersøkt om det kan være ulik praktisering av det spørsmålet som Flåtten nå tar opp. Jeg mener at hovedprinsippet med hensyn til hvordan vi håndterer dette, ligger fast. Det er god begrunnelse for å gjøre det for å sikre ryddige forhold og for å sørge for at felleskassen får inn de skattepengene som skal tilfalle fellesskapet, og dermed er det også utrolig viktig i forhold til den generelle skattemoralen.

Jeg er ikke kjent med at dette praktiseres ulikt. Jeg foreslår at Flåtten skriver et brev til meg om det, så kan vi se om det er noe som det er nødvendig å gå videre på.

Svein Flåtten (H) [11:26:34]: Vi er enige om at reglene for så vidt er greie som de er.

Mitt spørsmål går mer på – og jeg skjønner at finansministeren kanskje kan være interessert i å se på det – at hvis dette praktiseres forskjellig, så er jo det ganske viktig. Det

betyr ett av to: Enten må man slutte å være mer velvillig overfor noen skattytere, eller så bør man se på hele regelverket. Er finansministeren enig i at det kan være et utgangspunkt for det hun eventuelt skal ta opp av vesken når hun kommer tilbake til kontoret?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:27:13]: La oss først finne ut hva som er de faktiske forhold. Det er jo ofte slik når man er stortingsrepresentant – det har jeg opplevd mange ganger selv også – at det kommer noen med enkelt-eksempler som man generaliserer, og så kan det vise seg at spørsmålet ikke er så stort som enkelteksemplet kan gi inntrykk av.

La oss nå først kartlegge hva som er de faktiske forhold. Skriftlige spørsmål er veldig velegnet til å følge opp denne type problemstillinger.

Presidenten: Da går me over til spørsmål 9.

Spørsmål 9

Vera Lysklætt (V) [11:28:03]: Mitt spørsmål er til helse- og omsorgsministeren:

«Kommunehelsetjenesteloven pålegger kommunene å sikre at radonnivået i skoler og barnehager ikke overskrider tiltaks grensen, som i dag er satt til 200 Bq/m³. En undersøkelse foretatt av Statens strålevern viser at bare fire av ti kommuner har foretatt radonmåling i skoler og barnehager. Bare 14 pst. av dem som har foretatt måling, har satt i verk tiltak.

Hva vil statsråden gjøre for å få flere kommuner til å sikre at radonnivået i skoler og barnehager ikke overskrider tiltaks grensen?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:28:47]: Nest etter aktiv røyking er radon den viktigste årsaken til utvikling av lungekreft – dette ifølge Verdens helseorganisasjon, WHO. Det er godt dokumentert at risikoen for lungekreft øker med konsentrasjonen av radon og eksponeringstiden for dette stoffet. Her i landet er radon en medvirkende årsak til ca. 300 lungekreftdødsfall i året, ifølge Statens strålevern.

Radon er et samfunnsproblem som vi tar svært alvorlig. Vi arbeider kontinuerlig for å få ned radoneksponeringen til befolkningen. Jeg mener likevel at vi må legge enda mer trykk på dette arbeidet og vurdere nye og mer effektive virkemidler. Departementet har nylig mottatt rapport fra en arbeidsgruppe som har sett på hvordan vi kan løse radonproblemet. Arbeidsgruppen påpeker at det er behov for å endre regelverket, at eksisterende regelverk må etterleves bedre, og at det må utvikles krav til tiltak mot radon. Det må også satses mer på informasjon om radon, om helserisiko, og om hvem som har ansvar i henhold til regelverket. Før sommeren skal jeg legge fram en strategi for hvordan vi kan senke radonkonsentrasjonen i alle bygninger, også i skoler og barnehager.

Det er kommunene som har ansvar for å føre tilsyn med miljøforholdene i skoler og barnehager. Radon var ett av

flere områder som ble spesielt vurdert da Helsedirektoratet evaluerte miljørettet helsevern i kommunene. Det viste seg, som også spøreren er inne på, at bare 42 pst. av kommunene har gjennomført radonmålinger i skoler og barnehager de siste fem årene. Dette tallet er altfor lavt, og det er store geografiske forskjeller. I Vestfold har 82 pst. av kommunene gjennomført slike målinger, men bare 8 pst. i Finnmark og Nord-Trøndelag – for å ta to aktuelle fylker. Vi vet at miljørettet helsevern blir ulikt ivaretatt i kommunene, det viser også disse tallene. Derfor skal vi gjennomgå hvordan kommunene ivaretar miljørettet helsevern. Vi har bedt Folkehelseinstituttet om å gjennomgå ulike helsebelastninger som skyldes miljøfaktorer. På bakgrunn av Helsedirektoratets evaluering og Folkehelseinstituttets arbeid skal departementet beslutte hvilke tiltak som kan og bør settes i verk for at miljørettet helsevern skal bli forsvarlig ivaretatt i kommunene.

Miljørettet helsevern er en del av primærhelsetjenesten, og vi skal selvfølgelig se tiltakene i lys av samhandlingsreformen. Slike tiltak kan f.eks. være tydeligere krav til dokumentasjon ved godkjenning og tilsyn ved skoler og barnehager, f.eks. at skoler ikke kan godkjennes uten at det er gjort radonmålinger.

Helsedepartementet og Kunnskapsdepartementet samarbeider om å få skoler godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. En kartlegging i 2008 viste at bare halvparten av skolene var endelig godkjent etter forskriften. Denne kartleggingen vil bli fulgt opp i 2009, og vi vil vurdere ytterligere tiltak når vi har resultatene på bordet. Dette har kommunene fått varsel om. Det skal ikke være slik at barns arbeidsmiljø blir dårligere fulgt opp enn arbeidsmiljøet til de voksne.

Det viktigste i det jeg nå har sagt, er at med basis i den rapporten vi har fått fra arbeidsgruppen, vil altså Helse- og omsorgsdepartementet før sommeren legge fram en strategiplan for hvordan vi skal få mer fart i arbeidet med radonproblematikken.

Vera Lysklætt (V) [11:32:32]: Jeg takker for svaret, og har et oppfølgingsspørsmål.

Nylig kunne NRK melde at anslag som Strålevernet har gjort, viser at 90 000 barn og unge her i landet daglig kan oppholde seg i rom hvor radonnivået er uakseptabelt høyt. Statens strålevern har lenge vært bekymret for at kommunene ikke tar radonproblemet i skoler og barnehager alvorlig nok. Ifølge Verdens helseorganisasjon, WHO, er det bare røyking som representerer en større lungekreftisiko.

Statsråden har et tydelig engasjement med hensyn til forebygging i planleggingen av en samhandlingsreform. Vil det ikke være god forebygging å sette inn statlige midler for å få kommuner til å gjennomføre de tiltakene de selv har kartlagt og påvist?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:33:28]: Jo, det vil det, og derfor jobber vi med det. Jeg står her med et dokument som heter «Strategi for å redusere radoneksponeringen i Norge». Det er en bredt sammensatt arbeidsgruppe som har laget denne planen. Den var ferdig i november 2008, og da fikk vi den i Helsedepartementet.

Vi er nå i den situasjonen at vi driver og finpusser på en ny strategiplan nettopp for å ta tak i utfordringene knyttet til radoneksponering. Jeg deler fullt ut spørerens engasjement i saken. Den er faktisk viktig. Det er mange som dør av radoneksponering i Norge hvert år. Det er klart at desto tidligere eksponeringen skjer, og desto større omfanget er, desto farligere er det. Derfor er det å ha fokus på skoler og barnehager veldig viktig. Jeg tror foreldre, med rette, forventer at når de sender barna til barnehagen, har man gjort denne type kartlegging.

Vera Lysklætt (V) [11:34:35]: Jeg takker også for dette svaret, og har et siste spørsmål.

Det er store forskjeller mellom kommuner når det gjelder innsatsen på miljørettet helsevern. Alle kommuner plikter altså å ha oversikt over omfanget av bl.a. radon, men under halvparten har foretatt kartlegging. Dette bekymrer meg veldig. Hva vil statsråden gjøre for å redusere forskjellene kommunene imellom når det gjelder innsatsen på miljørettet helsevern?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:35:07]: Når det gjelder det konkrete spørsmålet om radon, vil vi komme helt konkret tilbake til det når vi får denne handlingsplanen ferdigstilt. Vi sitter nå og finpusser på den. Som jeg sa i mitt hovedsvar, er særlig spørsmål knyttet til skoler og barnehager noe som opptar oss veldig. Vi har altså varslet kommunene om at vi vil stramme til på dette området. Hvordan vi konkret skal gjøre det, må jeg få vise fram når handlingsplanen er ferdig.

Presidenten: Me går da tilbake til spørsmål 2.

Spørsmål 2

Borghild Tenden (V) [11:35:56]: «Det har i det siste vært mye oppmerksomhet omkring trafikksikkerhet og særlig ungdomsulykker. Ungdommene må gjennomgå opplæring på en trafikkskole for å kunne ta førerkort før førerprøve avlegges. Kunnskapen og holdningene den enkelte tilegner seg gjennom opplæringen, er viktig grunnlag for adferd i trafikken etter at førerprøve er avlagt.

Hva gjøres for å kvalitetssikre trafikkskolene?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:36:24]: Eg ser med stor uro på dei mange alvorlege trafikkulukkene som i aukande grad har ramma unge bilførarar i aldersgruppa 18 til 25 år. Mange av desse ulukkene kjem av høg fart, og i enkelte tilfelle er òg ruspåverknad og manglande bruk av bilbelte involvert.

Gode haldningar og trafiktrygg åtferd hjå unge bilførarar vert skapt gjennom kunnskap om konsekvensar og gjennom køyretrening med erfarne bilførarar. Innhaldet i og kvaliteten på opplæringa som trafikkskulane gir, er viktige for å skape gode haldningar og leggje til rette for trafiktrygg åtferd. Eg er difor svært oppteken av kvalitetssikring av dei som tilbyr føreropplæring.

Vegtrafikklovgivinga stiller krav til trafikkskulane

gjennom krav til etablering og drift, samt til innhald, omfang og metodar for undervisninga. For at ein trafikkskule skal kunne tilby føraropplæring, må skulen vere godkjend av Statens vegvesen. For å få ei slik godkjenning må skulen bl.a. ha ein fagleg leiar som tilfredstillar nærare oppgitte krav, og dei som underviser ved skulen, skal vere godkjende trafikklærarar.

Statens vegvesen fører tilsyn med trafikkskulane for å sikre at undervisninga er i samsvar med trafikkopplæringsforskrifta. For å sikre at tilsynet vert gjennomført med tilstrekkeleg kvalitet og profesjonalitet vart det i 2007 etablert eigne tilsynsseksjonar. Frå 1. januar 2008 var tilsynsseksjonar i operativ drift i alle fem regionane. I 2008 vart det gjennomført om lag 750 tilsyn hjå trafikkskulane.

I løpet av ein toårsperiode vil det verte gjennomført tilsyn med alle trafikkskulane. Ordinært tilsyn vert gjennomført ved etablering og drift, dernest vert det utført tilsyn med nærare utvalde tema i opplæringa. Vegdirektoratet vel ut desse i samarbeid med tilsynsleiarane på bakgrunn av innhenta informasjon m.a. frå sensorkorpset, ulukkesregistreringar og erfaringar frå tidlegare tilsyn. I tillegg vert det gjennomført særskilt tilsyn på bakgrunn av førespurnader frå publikum og andre som indikerer manglar ved konkrete trafikkskular.

Tilsyn med verksemdar underlagde regelverk for føraropplæring er eitt av fleire tiltak som er særleg prioritert i 2009. Regjeringa har òg i Nasjonal transportplan 2010–2019 lagt opp til at Statens vegvesen skal auke innsatsen for tilsyn med opplæringsinstitusjonar og interne faglege kvalitetsrevisjonar. Dette vil bidra til sterkare kvalitetssikring av trafikkskulane.

Borghild Tenden (V) [11:38:58]: Jeg takker statsråden for svaret.

Bakgrunnen for spørsmålet mitt er at jeg har fått signaler fra seriøse trafikkskoler om at det finnes mange useriøse trafikkskoler i markedet. Så mitt oppfølgingsspørsmål er: Er dette informasjon som har nådd samferdselsministeren?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:39:26]: Eg opplever å ha særdeles god kommunikasjon med Autoriserte Trafikkskolars Landsforening. Dei er med på møte hjå oss. Eg har ikkje i desse møta – som eg kan minnast – registrert å ha fått den type informasjon, så det er i så fall noko eg må røkje etter.

Men som eg sa i mitt hovudsvar, vil me no i løpet av ein toårsperiode gjennomføre tilsyn med alle trafikkskulane. Dei tilsyna er grundige, og dei vert gjennomførte etter visse reglar. Det skal lagast ei oppsummering etter tilsynet, og ein skal påpeike manglane. Eg forventar at viss ein då kjem over trafikkskular som ikkje tilfredstillar dei krava dei skal, vil dei verte avdekte i desse kontrollane.

Borghild Tenden (V) [11:40:30]: Jeg takker igjen for svaret.

Vi går en russetid i møte, og vi går en ny sommer i møte. Fra 2007 til 2008 økte faktisk antallet ungdomsulyk-

ker med 52 pst. Senest 18. april kunne jeg lese i Asker og Bærums Budstikke at en nylig pensjonert kjøreskolelærer sier om de unge:

«De kjører for lite, har for lite erfaring og mangler forståelse for fart og hvilke krefter som er i gang i trafikken.»

Dette mener jeg – og sikkert mange med meg – er svært alvorlig nå på vårparten.

I 2005 ble det innført en ny trafikkopplæring. Målet var at det skulle redusere antall ulykker. Skal det skje en evaluering av denne trafikkopplæringen? Hvordan ser statsråden på at den nye trafikkopplæringen faktisk ikke har fungert slik som målet var, at den skulle redusere antall trafikkuulykker?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:41:29]: Den nye trafikkopplæringa vart innført av statsråd Skogsholm i 2005. Det er ingen tvil om at opplæringa treng å verte evaluert og sannsynlegvis òg forsterka på enkelte område. Intensjonen var veldig god, men dessverre ser me at talet på ungdomsulukker aukar.

Det er sett i gang ei evaluering av føraropplæringa, og me tek sikte på justeringar i føraropplæringa frå 2010. Eg vil òg basere dei endringane på erfaringar eg har med seks forsøksprosjekt i vidaregåande skule, der me har lagt føraropplæringa inn i vidaregåande skule i samarbeid med køyreskular, og der resultatet så langt kan tyde på at det å strekke teoriopplæringa over ei lengre tid og meir mengdetrening kan vere ein veg å gå for å få sikrare sjåførar. Men dette arbeider me no med, og me kjem sjølvsagt tilbake til Stortinget med det seinare.

Spørsmål 3

Leif Helge Kongshaug (V) [11:42:46]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«Myndighetene har satt sikkerhetskrav til flyplassene. Det arbeides nå flere steder med planer om utvidelser av rullebaner for å tilfredsstille disse kravene. Dette gjelder blant annet Kristiansund lufthavn, Kvernberget. Det er kommet signaler om at utbyggingen vil bli utsatt, i verste fall lagt på is.

Hva vil statsråden gjøre for at den planlagte framdriften blir opprettholdt?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:43:18]: Regjeringa er oppteken av å ha eit godt og tenleg flytilbod i heile landet. Dette er ein viktig del av satsinga frå Regjeringa på å ta heile landet i bruk, og sikre vekst og utvikling i lokalsamfunn i heile landet.

Samfunnsoppdraget til Avinor er å drive eit landsomfattande nett av lufthamner og ei samla flysikringsteneste. Avinor skal sjølv i størst mogleg grad finansiere verksemda gjennom eigne inntekter og intern samfinansiering.

Avinor står overfor store investeringar dei neste åra, og har utfordringar med å finansiere alle investeringane. Utfordringane har vorte skjerpa ved at både passasjertalet og inntektene har falle den siste tida som følgje av den in-

ternasjonale finanskrisa. Eg har stor forståing for dei utfordringane som dette fallet i passasjertalet gir, både for flyselskapa og for Avinor.

Avinor vart omgjort til et statsaksjeselskap i 2003, og er såleis ansvarleg for sine egne investeringar. Selskapet står no overfor krevjande avvegingar mellom å gjere investeringar i prosjekt som sikrar den økonomiske berevna til selskapet på lang sikt, og prosjekt som er naudsynte for at selskapet skal kunne vareta samfunnsoppdraget på kort og lang sikt.

I byrjinga av april vedtok Avinor å utsetje investeringar i tryggleiksområde og lyanlegg på fleire lufthamner, m.a. Kristiansund lufthamn, Kvernberget. Dette er investeringar som er naudsynte for å oppfylle krava i føresegna om utforming av store flyplassar. Ei utsetjing av investeringane kan føre til at Luftfartstilsynet stiller krav om kompensierende tiltak, noko som kan medverke til redusert transportstandard på desse lufthamnene.

Når det gjeld Kvernberget, har Avinor dessutan inngått ein kontrakt med Rullebaneutvidelse AS om å utvide rullebana til 2 000 meter. Utvidinga av rullebana og tryggleiksområda må gjennomførast samstundes.

Eg har enno ikkje full oversikt over kva konsekvensane av vedtaket i Avinor vil vere, og vil be Luftfartstilsynet om å kome med ei vurdering av saka. Det må likevel vere klart at eg ikkje kan akseptere ein vesentleg reduksjon i transportstandarden på nokon lufthamn. Eg viser til Soria Moria-erlæringa, som slår fast at flyplasstrukturen skal haldast ved lag.

Eg har tidlegare varsla ei stortingsmelding om verksemda i Avinor no i vår. Som følgje av utviklinga den siste tida er det naudsynt for meg å gå grundig gjennom rammevilkåra for Avinor, og vurdere desse opp mot dei oppgåvene selskapet er sett til å løyse. Det er viktig for meg at Avinor får rammevilkår som set dei i stand til både å utføre samfunnsoppdraget og å sikre ei god drift på kort og lang sikt. Dette arbeidet er eg i full gang med. Resultata av desse vurderingane vil eg kome attende til i stortingsmeldinga.

Leif Helge Kongshaug (V) [11:46:01]: Jeg har jo forståelse for at det ikke kan gis et eksakt ja eller nei på mitt spørsmål. Jeg vil bare understreke at Kristiansund lufthavn, Kvernberget, er en viktig flyplass på lik linje med mange andre flyplasser rundt om i distriktet. Det gjelder ikke bare den ordinære rutetrafikken, men også som base for oljevirkksomheten som er i dag, og for framtidige etableringer når det gjelder oljevirkksomhet.

Jeg vil også understreke det lokale engasjementet som er der oppe. Vi har Atlanterhavstunnelen som skal åpnes snart, der det er en lokal finansiering på omtrent 600 mill. kr som et riksvegprosjekt. Når det gjelder Kvernberget lufthavn, er det samlet inn 55 mill. kr fra næringslivet, fra bedrifter for øvrig og fra skoler og kommuner, så det er et fantastisk engasjement rundt det.

Mitt spørsmål blir da: Er det ikke riktig, i en tid med problemer med sysselsettingen, at slike planlagte prosjekt blir en realitet istedenfor at man på andre måter bru-

ker penger over statsbudsjettet for å holde sysselsettingen oppe?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:47:08]: Eg er heilt samd med representanten i beskrivinga av kor viktig Kvernberget er for næringsliv og lokalsamfunn og òg i at det er viktig å kunne ha ein god progresjon i dei utbyggingane som skal skje både på Kvernberget og på dei andre lufthamnene.

Når det gjeld andre tiltak, er det klart at dei òg er tiltak som er sterkt ynskte. Dei tiltaka som ligg i tiltakspakka frå Regjeringa, er òg tiltak som er nødvendige, og som det er viktig å få utført, så det er ingen motstrid mellom det. Men eg ser jo poenget med at i ei tid der det kan finnas kapasitet i arbeidsmarknaden og økonomien, bør ein òg sikre å få gjort nødvendige grep, og det er nettopp det eg arbeider med, å sjå på korleis me saman med Avinor kan finne gode løysingar. Og eg er oppteken av at tryggingutbygginga ikkje skal vike plass, for tryggleiken må uansett kome fyrst anten det gjeld luftfart, eller det gjeld annan type samferdsle.

Leif Helge Kongshaug (V) [11:48:18]: Jeg takker igjen for svaret, og jeg setter min lit til at statsråden gjør det hun kan for at planene for Kvernberget lufthavn blir realisert. Det vil fortone seg noe underlig hvis de plane- ne som nå er omtrent ferdig – alt ligger klart til utbygging – blir stoppet på grunn av mangel på penger, for samtidig motiveres jo kommuner og andre til å komme med prosjekt – og det er mange gode prosjekt selvfølgelig – for å øke sysselsettingen. Det blir oppfattet som rart i lokalsamfunnet.

Så er det jo slik da at luftfarten er syklisk, og jeg er enig med statsråden i at flyplasser er viktig i et distriktperspektiv, og også med tanke på å ha kompetansearbeidsplasser ute i distriktene. Derfor er vi veldig spent på den meldingen som kommer, hvilke tiltak som vil komme for at Avinor skal bli et viktig redskap i distriktssammenheng når det gjelder både bosetting og kompetansearbeidsplasser i distriktene.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:49:25]: Eg er igjen særdeles samd i beskrivinga til representanten av kor viktig Avinor er, og luftfarten er, både for distrikt og for næringsutvikling i heile landet, ikkje minst i kystområde med stor verdiskaping og lange avstandar til ein marknad og lange avstandar for dei som arbeider i ulike bedrifter, når ein skal på møte og til og frå ulike ærend. Det er jo det som er grunnen til at Regjeringa i Soria Moria-erklæringa har sagt at me vil halde oppe talet på flyplassar i den grad ein ikkje lokalt finn andre løysingar. Nokon gjer det, og det er me sjølvsagt i god dialog med dei kommunane om.

Eg var i Nord-Noreg i går, og til liks med Nordmøre er det der store avstandar, og det vart stadig understreka kor viktig det er med luftfarten, der ein ser på han nesten som eit kollektivtilbod. Så her har me felles mål, og Regjeringa skal stå på for å gjere jobben i forhold til luftfarten i Noreg.

Spørsmål 4

Arne Sortevik (FrP) [11:50:40]: Spørsmålet lyder:

«Jeg viser til omtale av vegtunnel til Arna, Arnatunnelen, i Regjeringens forslag til NTP 2010–2019 på side 161. Det er gjennomført nødvendig planarbeid, inklusive konsekvensanalyser for dette prosjektet. Ifølge Statens vegvesen kan det anbefalte av flere trasévalg gjennomføres trafikkmessig med høy samfunnsøkonomisk nytte og uten økning i transportarbeidet. Likevel må dette prosjektet nå inngå i ny KS1 for regionpakke Bergen, mens andre prosjekter i regionen slipper dette.

Hva vil statsråden gjøre for å få hurtigere realisering?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:51:33]: Alle som kjører bil i Bergen, har nok, som eg, sett at trafikksituasjonen i byen ikkje er optimal. Vegane i Bergensområdet er ikkje dimensjonerte for all trafikken. Det er likevel ikkje sikkert at løysinga på utfordringane i Bergen alltid er å byggje fleire og breiare vegar. Ein ny veg mellom Arna og Bergen vil ikkje nødvendigvis auke det totale transportarbeidet med bil, men det kan føre til at trafikken vert flytt og til meir trafikk enkelte stader, som f.eks. på den allereie hardt belasta Danmarks plass. Det er difor svært viktig at transportbehovet og trafikksituasjonen i Bergensområdet vert sett i eit overordna og heilskapleg perspektiv.

Eg trur det er fornuftig at vegprosjekt i byområde vert vurderte særskilt grundig med tanke på at det slike stader ofte er tale om eit komplisert og samanhengande trafikk-bilete. Det er ikkje noko poeng å byggje ein ny vegtunnel mellom Arna og Bergen om heile reisetidsgevinsten vert eten opp av auka trafikk andre stader i Bergen. Difor er det viktigare for Regjeringa å byggje dei rette vegane framfor å byggje så fort som mogleg.

Vegdirektoratet og Jernbaneverket har saman utarbeidd ei konseptutvalutgreiing for sambandet mellom Bergen og Arna. Etatane kom fram til at det bør byggjast ein ny jernbanetunnel før ein eventuelt byggjer ein vegtunnel gjennom Ulriken. Utgreiinga er kvalitetssikra gjennom ein KS1-prosess av ein ekstern konsulent. Konsulenten kom fram til at ein burde byggje veg framfor å utvide kapasiteten på jernbanen på strekninga. Regjeringa valde å følgje etatane si anbefaling. Eit avgjerande argument var at ein ny vegtunnel vil kunne gi ein monaleg trafikkvekst i Bergen sentrum. Det er det ikkje plass til. Det er difor naturleg at ein ny vegtunnel vert inkludert i ein kvalitetssikringsprosess der heile Bergensregionen vert sett i samanheng.

Regjeringa har i Nasjonal transportplan prioritert jernbanetunnel framfor vegtunnel i perioden 2010–2019. Ein ny KS1 for vegtunnelen vil ikkje påverke mogleg byggestart for tunnelen.

Arne Sortevik (FrP) [11:53:38]: Takk for svaret.

Jeg er enig med statsråden i at det er om å gjøre å finne smarte løsninger. I mitt hode er vegtunnel direkte fra Arna til Bergen en smart løsning, som reduserer transportarbeidet i Bergensregionen betydelig. Fra omkjøring nord for Bergen i dag på 24 kilometer og syd for Bergen

på 22 kilometer kan vi altså da kjøre direkte linje på 8 kilometer. Dette viktige vegprosjektets bedrøvelige mangel på framdrift er et talende eksempel på at planprosessen knyttet til moderniseringen av norsk transportnett nå har nådd nærmest et paradisk omfang.

Bergen bystyre og Hordaland fylkesting fattet beslutningen om utredning i slutten av 2000, og vi har nå holdt på i nesten ni år. Når vi hører på en del av svaret, at man faktisk har satt til side anbefalingen som er kommet gjennom en ekstern kvalitetssikring om å bygge nettopp vegtunnel gjennom Ulriken, er det grunn til å stille spørsmålet på nytt: Hva vil statsråden gjøre for å få hurtigere realisering av Arnatunnelen?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:54:50]: Det er veldig klart sagt frå Regjeringa at me ynskjer at ein ny tunnel gjennom Ulriken skal sjåast i samanheng med trafikken i Bergen sentrum. Då ligg ballen hjå byrådet i Bergen, som, som sedvanleg, er negativ til alt som kjem frå Regjeringa, og som sedvanleg sjølve ikkje er så ivrige etter å ta tak i det som er deira ansvar, nemleg å sikre ei god planlegging, slik at dei køane som finst i Bergen sentrum i dag, ikkje aukar, men vert reduserte.

Der ligg ballen. Byrådet bør ta tak i det, utgreie det og sjå Bergensregionen i samanheng. Så vil den saka finne si løysing, der ein får eit heilskapleg system og ikkje ei bit for bit-utbygging, som folk i Bergen ikkje ynskjer. Folk som bur i sentrum i Bergen, folk som har sitt daglege virke i Bergen sentrum og folk som skal trafikkere der, føler at trafikken er meir enn stor nok over Danmarks plass i dag.

Arne Sortevik (FrP) [11:55:52]: Dette er både faglig og politisk feil!

Det faglige er at fagetaten anbefaler dette som et prosjekt som kan gjennomføres i dag, også trafikkalt. Næringslivet i regionen ønsker det. Kommunene i regionen ønsker det. Det er utredet, og det kan igangsettes.

Det er også, med all mulig respekt for statsråden, politisk feil at det er byrådet i Bergen som streiker. Det er grunn til å snu den problemstillingen rundt og peke på at det faktisk er Regjeringa som opptrer på kant med lokale myndigheter og regionale myndigheter. Man kjører frem enkelte prosjekter faktisk uten å rådslå seg med og uten å informere byrådet i Bergen. Eksempelet er Sotrasambandet, hvor man i går la frem en løsning som er i strid med det Bergen satser på, nemlig tunnel. I dette eksempelet utsetter man å utrede mer et prosjekt som Bergen ønsker å få realisert så fort som mulig. Jeg håper fortsatt at statsråden vil jobbe for å få en hurtigere realisering av dette viktige prosjektet.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:57:01]: Det er ingen motstand hjå statsråden mot å byggje ein tunnel. Eg har fått veldig tydelege råd frå mine etatar, som går imot dette no, og seier at ein må byggje ein jernbanetunnel fyrst. Då vil det vere kapasitet nok til å auke talet på lokaltog mellom Bergen og Arna betydeleg, noko som vil bidra til å nå det målet me har om å få både meir gods og folk frå veg til jernbane. I motsetning til ein ny vegtunnel vil ein

jernbanetunnel bidra til færre bilar på vegane, og ikkje minst færre vogntog, inn mot Bergen og inn til sentrum av byen. Det er òg ei viktig målsetjing for å få trivelege byar, der folk kan leve utan å verte kvelte av biltrafikk.

Eg er positiv til utbetringa på E16 og fornyinga der, anten det gjeld Arnatunnel eller noko anna, og vil jobbe for det. Eg har fått veldig klare råd frå Statens vegvesen om kva som bør prioriterast fyrst her.

Spørsmål 5

Bård Hoksrud (FrP) [11:58:19]: «Autostrada AS i Skien har i ett år prøvd å få registrert en Cadillac Escalade begravesbil som er identisk med andre begravesbiler som er godkjent. På bakgrunn av byråkratisk uvillighet ved trafikkstasjonen i Skien nekter de å godkjenne bilen. Kravet nå er at forhandler må ha en krasjtest av bensintanken til ca. 150 000 kr for kanskje å få godkjent bilen. Dette går ut over kjøper.

Vil statsråden rydde opp i saken?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:58:48]: Ved godkjenning og registrering av køyretøy i Noreg må det leggjast fram dokumentasjon på at køyretøyet tilfredsstillter dei køyretøytekniske krava som me har i våre forskrifter. Krava kan gå fram av både EU-direktiv, ECE-regulativ eller det kan vere norske, altså nasjonale, krav.

For køyretøy som er EF-typegodkjende oppstår det sjeldan problem med å dokumentere at alle krava er oppfylte ved godkjenning. Godkjenning skjer på bakgrunn av dokumentasjon frå fabrikant, eventuelt ved framlegging av testrapport frå laboratorium. Merking av komponentar vil kunne erstatte papirdokumentasjon. For køyretøy som er produserte for land med andre tekniske krav enn det som gjeld i EØS-området, eksisterer det inga merking av dei enkelte komponentane som viser at dei tilfredsstillter europeiske krav, og fabrikanten vil normalt ikkje ha gjennomført testar som er nødvendige for å kunne dokumentere at europeiske krav er tilfredsstilte.

Det aktuelle køyretøyet er produsert for den amerikanske marknaden, og må difor byggjast om for å kunne tilfredsstillte dei norske tekniske og avgiftsmessige krava til begravesbil. Etter det eg har fått opplyst frå Statens vegvesen, har det ikkje vorte lagt fram tilfredsstillande dokumentasjon, verken frå fabrikant eller laboratorium, på at køyretøyet oppfyller dei krava me set til denne typen køyretøy i Noreg.

Statens vegvesen har opplyst at dei er kjende med at eit tilsvarende køyretøy tidlegare er godkjent som gravferdsbil. Eg har difor sagt at Vegdirektoratet skal innhente informasjon for å sjå nærare på denne saka, slik at same praksis vert følgd. Sjølv om dette køyretøyet har fått godkjenning, må eg likevel understreke at enkeltgodkjenning av eit bestemt køyretøy ikkje inneber at andre tilsvarende køyretøy kan godkjennast utan tilfredsstillande dokumentasjon.

Etter det eg har fått opplyst, er det lagt fram ny dokumentasjon for køyretøyet utan at sakshandsamande region har kunna godkjenne denne dokumentasjonen heller. Veg-

direktoratet har så langt ikkje motteke klage på dette siste avslaget.

Eg har full tillit til at Vegvesenet følgjer opp saka og handsamar ho etter dei reglane som gjeld.

Bård Hoksrud (FrP) [12:00:55]: Jeg er glad for statsrådens svar.

Dessverre er jeg litt lei meg, for dette er ikke noen enestående sak i regi av Statens vegvesen. Vi opplever til stadighet at Statens vegvesen og kontrollstasjoner opptrer som en stat i staten, og er mest opptatt av å finne problemer istedenfor faktisk å være problemløserne. Jeg synes det er litt spesielt, for hvis denne bilen hadde blitt registrert som en syvseater, hadde det vært helt i orden, og hvis den hadde blitt registrert som en varebil, ville den blitt godkjent på timen, men fordi det skal være en kiste i bakrommet, blir den ikke godkjent. Det er heller ikke slik som statsråden sier, at denne bilen er forsøkt godkjent etter de andre bilene – denne bilen har vært på Biltilsynet flere ganger og lenge før noen av de andre bilene som har fått dokumentasjon og godkjenning. Jeg har faktisk her dokumentasjon som viser at denne bilen har like mye dokumentasjon på godkjenning som andre biler som er godkjent. Det kan vel ikke være sånn at det skal være forskjell på få registrert en bil i Telemark, i Finnmark eller i Møre og Romsdal, eller i andre deler av landet. Det må være likhet for loven over hele landet.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:02:07]: Det er den same lova som gjeld i heile landet, og som eg sa i mitt hovudsvar, har eg gitt beskjed om at ein då må søkje å vurdere desse godkjenningane i samanheng, slik at krava vert like. Men eg må rette meg etter den informasjonen eg får, og kan ikkje her i stortingssalen gå inn i ein polemikk om kva som er gjort og ikkje gjort. Eg har fått opplysningar frå Statens vegvesen, og eg har gitt melding om at ein må sjå desse tinga i samanheng. Vegdirektoratet har jo ein koordinerande funksjon og har slik sett moglegheit til å gå inn og sjå om dei ulike regionane har lik praksis – noko dei skal ha. Sjølv sagt skal dei det. Folk skal ha same rettskrav og same likebehandlingskrav anten ein er i den eine eller andre regionen i landet. Det er det viktig for meg å understreke. Eg skal sjølv sagt sjå til at den biten vert følgd opp, men utover det er det ikkje mogleg for meg å gå inn i ein diskusjon om kva type dokumentasjon som er framlagd, for det vert for teknisk i dette forumet.

Bård Hoksrud (FrP) [12:03:12]: Jeg er glad for at statsråden sier det hun sier nå. Statsråden skal få dokumentasjonen med etterpå, og jeg håper at hun innen veldig kort tid vil sørge for å rydde opp i dette, slik at denne bilen nå blir godkjent. Dette rammer en uskyldig tredjeperson som ønsker å drive næringsvirksomhet, men som altså ikke får muligheten til det. Å pålegge én bil en krasjtest til 150 000 kr, mens man har godkjent mange biler av akkurat samme type, blir jo helt meningsløst, også når vi har dokumentasjon på at biler har blitt godkjent med langt mindre dokumentasjon. Noe av utfordringen er at hvis man først kommer til én trafikkstasjon, får man ikke

lov til å reise til en annen trafikkstasjon som ville ha godkjent den bilen. Da må man være på den trafikkstasjonen hvor man møter et håpløst byråkrati som gjør at man ikke får ryddet opp i dette. Jeg håper at statsråden nå sørger for å rydde opp i dette til beste for den næringsdrivende som ønsker å få drive næringsvirksomheten sin, sørger for at denne bilen får skilter som alle andre biler – som den ville ha fått hvis den bare hadde hatt syv seter eller vært registrert som varebil istedenfor som begravellesbil.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:04:19]: Eg ber om forståing for at eg som sagt ikkje kan gå inn i enkeltelement i denne saka, for det er ikkje mogleg. Då vert det eine ordet ståande mot det andre. Det eg vil gjere, er å undersøkje om det er likebehandling. Er det likebehandling, og det ikkje er lagt fram tilfredsstillande dokumentasjon, vel, så må den som søker, finne seg i å få fram den dokumentasjonen. Sånn er det. Det vil det vere i alle regionar, men dersom det er slik at den same bilen er godkjend før, må ein følgje dei same prosedyrane som me har gjort i andre regionar – og eg ventar at det vert gjort. Men utover det kan ikkje eg seie om det vil føre til at saka vert løyst, men i alle fall vert ho følgd opp.

Eg er oppteken av at me skal redusere byråkrati, og eg er oppteken av at folk flest skal føle at det er opne dører inn i det offentlege systemet, ikkje at det er unødvendige vanskar. Eg har dermed ikkje sagt at det er laga unødige vanskar her, for eg har ikkje moglegheit til å gå inn og samanlikne dei ulike elementa i denne saka. Det må fagfolka mine få gjere.

Spørsmål 6

Ola T. Lånke (KrF) [12:05:37]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til forsknings- og høyere utdanningsministeren:

«En fersk undersøkelse av finansieringssystemet for høyskolene viser at det er en svært markert skjevfordeling mellom de ulike høyskolene. Undersøkelsen viser eksempelvis at Høgskolen i Sør-Trøndelag får en langt lavere basisbevilgning pr. student enn andre høyskoler det er naturlig å sammenlikne med. Dette går ut over studietilbudet og medfører konkurransevridning i forhold til skoler med høyere bevilgning.

Hvordan vurderer statsråden denne situasjonen?»

Statsråd Tora Aasland [12:06:18]: Stortinget bevilger en samlet sum til hver av de høyere utdanningsinstitusjonene. Styret i hver enkelt institusjon er ansvarlig for å ha en aktivitet som er tilpasset denne bevilgningen. Budsjettet består av en grunnbevilgning basert på historiske forhold samt effektene av de resultatbaserte indikatorene.

Med nytt finansieringssystem i 2002 ble verdien av de nye undervisnings- og forskningskomponentene beregnet og trukket ut fra det som til da hadde vært rammebevilgningen til den enkelte institusjon. De resterende midlene ble definert som basiskomponenten. Størrelsen på basis-

komponenten sett i forhold til total bevilgning vil derfor variere mellom institusjonene.

I perioden før innføringen av finansieringssystemet ble det omfordelt midler mellom institusjonene i universitets- og høyskolesektoren for å utjevne forskjeller som ikke var grunnlagt i spesifikke kostnadsbehov. Ved selve innføringen ble den samlede budsjetttrammen for hver institusjon uendret. Det betyr at ingen institusjoner da fikk redusert sin bevilgning som følge av finansieringssystemet.

Gjennomsnittskostnad pr. student varierer bl.a. ut fra institusjonenes fagsammensetning, lokalisering og størrelse. Store institusjoner har normalt lavere kostnad pr. student enn små institusjoner.

Institusjonene mottar en samlet bevilgning som de har fullmakter til å disponere for å nå sine mål. Dette innebærer at institusjonen selv må fordele midler til avdelinger/fakulteter, fagmiljø eller forskergrupper slik at institusjonen som helhet når sine mål og fremmer kvalitet innenfor utdanning, forskning og formidling.

De forhold som Høgskolen i Sør-Trøndelag er opptatt av, inngår i de spørsmål som blir vurdert i forbindelse med evaluering av finansieringssystemet, som departementet er midt oppe i nå. Resultatene av dette arbeidet blir lagt fram i forbindelse med statsbudsjettet for 2010.

Departementet har mottatt flere henvendelser fra representanter for Høgskolen i Sør-Trøndelag angående den økonomiske situasjonen og det spørsmålet som representanten reiser. Departementet tar sikte på å ha et møte om dette med ledelsen ved høgskolen i løpet av våren.

Ola T. Lånke (KrF) [12:08:42]: Jeg takker statsråden for svaret, som forteller at man er i gang med å se nærmere på disse forholdene.

Jeg står her med en tabell som er utarbeidet av Høgskolen i Hedmark, en oversikt over basisbevilgningene til de ulike høyskolene. Den viser at Høgskolen i Sør-Trøndelag desidert kommer dårligst ut sammenlignet med skoler som det er naturlig å sammenligne seg med – korrigert for alle naturlige forskjeller som studietilbud og størrelse står man igjen med en underdekning på 25 pst. Det kan ikke være mening i at Høgskolen i Sør-Trøndelag skal utløse 22 000 kr mindre pr. student pr. år enn en student i Bergen gjør. Det oppleves som veldig uheldig.

Høgskolen i Sør-Trøndelag er en attraktiv skole med høy aktivitet, men år for år svekkes mulighetene for å oppfylle dette tilbudet – kvaliteten blir svekket, og det går i sin tur ut over gjennomstrømmingen. Så jeg vil på det sterkeste anmode statsråden om å se alvorlig på situasjonen for HiST, og regner vel med at statsråden bekrefter at det skjer nå.

Statsråd Tora Aasland [12:09:58]: Som jeg sa: Vi går igjennom situasjonen med tanke på finansieringssystemet. Men det er ingen av høyskolene og universitetene som ut fra sin egen situasjon kan vurdere situasjonen som rettferdig eller ikke rettferdig. Jeg tror ikke det er en eneste høyskole som ikke har henvendt seg til oss med lignende problemstillinger, og utfordringen er selvfølgelig at jo mer vi eventuelt ser på de ulike komponentene i systemet, jo

mer står vi i fare for å fordele eventuelle urettferdigheter på andre måter enn i dag.

Det var et omforent utgangspunkt for finansieringssystemet slik det er. Vi tar på alvor de signalene vi får inn, men vi har altså svært mange regnestykker ut fra svært ulike utgangspunkt. Og det er en viktig utfordring for oss.

Ola T. Lånke (KrF) [12:10:52]: Jeg takker igjen for svaret.

Jeg har stor forståelse for at det er komplisert å regne ut dette. Likevel er det vanskelig for høgskolen å forholde seg til det fordi man ikke har innsyn – det er altså ikke transparent, slik at man ser de måtene man regner på. Det har vært vanskelig å gjøre seg opp noen mening om hva som egentlig ligger under disse forskjellene, men det har vært sagt fra departementet at det er en skjevfordeling. Det har vært erkjent, og man har sagt at man skal rette det opp. Det er på en måte en historisk forskjell som har ligget der helt fra 2002, og som man har ført videre. Det er klart at en gang må dette ta slutt.

Vi har sett på andre politikkområder at man har rettet opp skjevheter i systemene. Jeg forventer at statsråden nå gjør sitt ytterste for at det skjer også for Høgskolen i Sør-Trøndelag, slik at den også i framtiden kan være en attraktiv høgskole, som i dag, og få den gjennomstrømming som andre sammenlignbare høgskoler har. Så jeg ber om at man nå både lager et system som er gjennomsluttet, slik at man kan regne seg tilbake, og at man retter opp skjevhetene.

Statsråd Tora Aasland [12:12:02]: Høgskolen i Sør-Trøndelag har en basiskomponent på 65 pst. av sitt totale budsjett, i motsetning til et gjennomsnitt som ligger på 60 pst. Så sånn sett ligger høgskolen i Sør-Trøndelag godt an.

Det som er transparent i systemet, det er alt utenom selve basiskomponenten. Den har, som representanten sier, en historisk begrunnelse, og det er ganske store og krevende tiltak å skulle dekomponere en basiskomponent som har en historisk begrunnelse.

Det som er viktig for meg nå, er å få til et finansieringssystem som stimulerer til samarbeid – totalt sett et godt utgangspunkt for en meget god og dyktig høgskole, som Høgskolen i Sør-Trøndelag og andre, for å gjøre den jobben den skal gjøre innen utdanning og forskning. Jeg gleder meg over å se at det er tilløp til samarbeid. Jeg kommer til å stimulere til samarbeid i det nye finansieringssystemet. Jeg håper representanten er enig med meg i at det er en vel så viktig side ved det hele som det å dekomponere de relativt historisk baserte delene av dette.

Spørsmål 7

Gunnar Kvasheim (V) [12:13:27]: Jeg har følgende spørsmål til kommunal- og regionalministeren:

«Med virkning fra 1. januar 2009 har vi fått en ny offentlighetslov. Den nye loven skal bidra til økt innsyn i offentlig forvaltning.

Hvordan vil statsråden medvirke til at kommunene

praktiserer den nye loven i henhold til lovens bokstav og intensjon?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [12:13:58]: Offentleglova høyrer inn under justisministeren sitt ansvarsområde. Når eg svarar, er det fordi eg som kommunalminister er oppteken av korleis lova blir følgd opp i kommunesektoren.

Offentlegheit og openheit er viktig for tilliten til forvaltninga og kommunane. Det er eit eige demokratisk prinsipp at ålmenta kan få innsyn i dei sakene som blir handsama av offentlege verksemdar. Eg er oppteken av at den kommunale forvaltninga skal vera prega av høg fagleg standard og fokusering på etikk. Offentlegheit og openheit omkring dei sakene som kommunane handsamar, er ein viktig del av dette. I tillegg til at openheit medverkar til å syna kvaliteten på alt det gode arbeidet kommunane gjer, kan det også medverka til å avdekkja tilhøve som er mindre bra. Slik er openheit med på å styrkja den demokratiske kontrollmekanismen.

Reglane i offentleglova regulerer kva dokument som skal vera offentlege. I kommunelova har vi reglar om møteoffentlegheit. Til saman utgjer desse reglane eit godt grunnlag for openheit og innsyn i kommunalforvaltninga. Så er det sjølvstøtt avgjerande at desse reglane blir praktiserte på rett måte, i tråd med intensjonane. Openheit og innsyn har ikkje berre å gjera med kva reglane seier, men òg med dei generelle haldningane til den enkelte sakshandsamaren. Allereie før offentleglova vart sett i kraft, sende eg eit brev til alle kommunane, der eg oppfordra folkevalde og tilsette til å gjera seg kjende med den nye lova. Eg passar òg på å nytta alle høve til å minna kommunane om at dei har eit ansvar for å bidra til ei tillitvekkjande forvaltning, og at dei må arbeida aktivt for mest mogleg openheit omkring dei sakene dei handsamar.

Eg har tillit til at fylkesmennene rettleier kommunane i korleis reglane i offentleglova og kommunelova skal tolkast, slik at praktiseringa av reglane blir rett og i samsvar med føremålet. Eg veit at Justisdepartementet har lagt ned eit stort arbeid i å læra opp fylkesmennene i den nye offentleglova og på den måten legg til rette for at kommunane får god rettleiing.

Mest mogleg openheit vil etter mi meining gje lokaldemokratiet større tillit og truverde. Eg vil oppfordra alle kommunar til å følgja reglane om dokumentoffentlegheit i offentleglova og om møteoffentlegheit i kommunelova.

Som kommunalminister har eg ansvar for reglane om møteoffentlegheit i kommunelova. Eg veit at Stortinget er oppteke av spørsmålet om møteoffentlegheit. Kommunalkomiteen har no lagt fram si innstilling i ei eiga sak i samband med Ot.prp. nr. 17, der vi føreslår forbetringar når det gjeld akkurat det. Saka skal debatterast i Stortinget i mai. Eg tek òg sikte på, som ei oppfølging av den lova, å leggja fram ei ytterlegare lovendring, som vil gjera reglane meir presise og enkle å praktisera for kommunane.

Gunnar Kvasheim (V) [12:17:15]: Jeg takker for svaret. Jeg synes det er en positiv grunnholdning som kommer til uttrykk i svaret. Statsråden viser stor forståelse for

åpenhet, og hun har en begrunnelse som samsvarer veldig godt med det som jeg synes er viktig.

Den nye loven, med virkning fra årsskiftet, skulle bidra til større åpenhet og har nye bestemmelser, men vi ser at en del kommuner fortsatt, når de gir avslag på innsynsbegjæringer, bruker hjemler i den gamle loven. Så det er et stort behov for å skolere kommunene om dette.

Det er også slik at det er veldig kompliserte bestemmelser. Så en bør oppfordre kommunene ikke bare til å skolere seg på dette området, men kanskje ha én eller flere nøkkelpersoner som er så godt kjent med dette at de kan praktisere det i samsvar med lovens intensjon, nemlig å bidra til økt åpenhet. Mitt spørsmål er om statsråden er enig i det og vil bidra til at en holder dette trykket på å gjøre seg kjent med lovens bokstav og intensjon.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [12:18:18]: Svaret er ja. Eg har heldigvis òg registrert at det er nokre gode eksempel. Det er kommunar som sjølve var tidleg ute, som har lagt til rette, som kjenner lovverket, og som er opptekne av at det skal følgjast.

Så er det samtidig heilt rett som representanten Kvassheim seier: Det er eksempel på kommunar som dessverre framleis følgjer dei gamle føresegnene – det er no så si sak – men som i tillegg framleis seier at hm, det er no likevel viktig å halda denne saka, dette spørsmålet, unna offentlegheit!

Eg sa at Justisdepartementet har halde kurs for fylkesmennene. Eg er heilt einig i at det òg er nødvendig at fylkesmennene i endå sterkare grad enn vi har sett til no, følgjer opp overfor kommunane. Dette med nøkkelpersonar synest eg er eit godt tips.

Gunnar Kvassheim (V) [12:19:24]: Det heter at loven skal evalueres når den har vært prøvd en stund. Da er det viktig å ha et godt grunnlag for å foreta en evaluering. Jeg vet ikke om statsråden har gjort seg noen tanker om hvordan en vil følge eller måle arbeidet i kommunene med sikte på å få en oversikt over hvordan tilstanden faktisk er. Hvis en ikke har gjort det så langt – og det kan det være forståelse for – er det min oppfordring til statsråden at en gjør seg noen tanker om hvordan en må gjøre et forarbeid for å sikre grunnlaget for en evaluering som er av god kvalitet, og som også kan være et ledd i arbeidet med å bringe dette videre i retning av det som var lo-

vens hovedpoeng, nemlig å bidra til økt offentlighet innenfor kommunesektoren, som jo er det treffpunktet de fleste av oss har, først og fremst når det gjelder offentlig forvaltning.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [12:20:21]: Eg deler representanten Kvassheim si vurdering av at det er viktig å følgja opp månad for månad på dette området, notera seg eksempel som er slik som dei ikkje skal vera, og notera seg dei gode eksempla for å bidra til å gjera dei kjende.

No har Regjeringa ei eiga nettside, som Kommunaldepartementet så langt handterer, og som går på omdømmebygging. Vi legg inn gode eksempel som gjeld kommunane, og eg skal sørgja for at vi der får inn gode eksempel på korleis meiroffentlegheit kan løysast. Så kom det ei viktig påminning til – nemleg at denne evalueringa blir godt gjennomtenkt.

Eg reknar med at representanten Kvassheim og Venstre er fornøgde med dei forbetringane som no ligg i kommunelova, som altså forhåpentlegvis skal vedtakast endeleg i slutten av mai.

Spørsmål 8

Frå representanten Per-Kristian Foss til arbeids- og inkluderingsministeren:

«Prøveprosjektet med oppgavedifferensiering i bydel St. Hanshaugen Oslo gir gode resultater. Prøveprosjektet skal avsluttes i løpet av høsten. Arbeidsledigheten stiger stadig, og øker mest i Oslo i denne bydelen. Vi ser samtidig at Nav er under press. Et enstemmig bydelsutvalg ønsker nå å forlenge prosjektet, slik at aktiviteten ved kvalifiseringssenteret opprettholdes minst på dagens nivå.

Vil statsråden gi sin tillatelse til at St. Hanshaugen bydel får denne muligheten?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsett til neste spørjetime.

Det var siste spørsmål, og dagens kart er ferdigbehandla.

Er det nokon som ønskjer ordet før møtet blir heva? – Møtet er heva.

Møtet slutt kl. 12.21.
